

**Република Србија
Влада**

**Стратегија
интегрисаног управљања границом
у Републици Србији**

Београд, Јануар 2006

На основу члана 45. став 1 Закона о Влади ("Службени гласник РС", бр. 55/05 и 71/05-исправка),
Влада доноси

СТРАТЕГИЈУ интегрисаног управљања границом у Републици Србији

1. УВОДНИ ДЕО

Придруживање Европској унији (ЕУ) за Републику Србију представља стратешко опредељење, које подразумева прихватање усвојених европских вредности и стандарда у читавом низу области. Слободни проток људи и робе између држава чланица ЕУ захтева увођење одговарајућих мера, које се између осталог односе и на увођење високих стандарда контроле спољних граница ЕУ. Будући да се на северу земље Република Србија граничи са Мађарском, која је чланица ЕУ, а имајући у виду и скоро приступање у ЕУ и других земаља у окружењу, од изузетног је значаја увођење и доследна примена концепта интегрисаног управљања границом који ће бити компатибилан са решењима присутним у региону и самој ЕУ.

Европска унија је развила ефикасан систем контроле и управљања границама, који омогућава слободан проток људи и робе, спречавање прекограничног криминала, уз истовремено поштовање високих стандарда заштите људских права и слобода.

Поред тога што је усвајање Стратегије за интегрисано управљање границом у Републици Србији (у даљем тексту: Стратегија) предуслов за успешно спровођење Споразума о стабилизацији и придруживању, примена овог концепта је истовремено и јасан показатељ страним партнерима да је Република Србија спремна да допринесе безбедности у региону, постане поуздан партнер ЕУ у контроли њених граница, обезбеди чланство у Светској трговинској организацији, омогући прилив страних инвестиција, као и да је спремна да изгради релевантан правни и институционални оквир потребан за коришћење стране финансијске помоћи у овој области.

Стандарди ЕУ које Република Србија усваја овим документом, као и сва потребна финансијска улагања у систем интегрисаног управљања границом, представљају стога инвестицију за наше будуће чланство у Европској унији с једне стране, а с друге стране, спровођење ових стандарда пружа сигурност грађанима Републике Србије и ствара претпоставке за развој привредних активности и несметано одвијање прекограничне трговине.

Стратегија је заснована на Националној стратегији Србије за приступање СЦГ Европској унији и текућим реформским процесима у земљи, пре свега оним који су наведени у документу Европско партнерство. Поред тога, као извор примера добре праксе и усвојених стандарда у овој области, коришћене су Смернице Европске Комисије за интегрисано управљање границама за државе западног Балкана, Шенгенски каталог, Шенген правне тековине, као и потписане међународне конвенције у области заштите људских права, права азиланата и избеглица.

Користећи искуства из најбоље праксе, која се примењују у ЕУ, Република Србија настојаће да превазиђе постојеће системске препреке и да у складу са својим специфичностима утврди приоритете деловања, изврши свеобухватне и корените промене, устроји поступање државних субјеката на граници у складу са правилима и стандардима ЕУ.

2. СТРУКТУРА СТРАТЕГИЈЕ ИНТЕГРИСАНОГ УПРАВЉАЊА ГРАНИЦОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Стратегија је документ којим Република Србија утврђује политику у области успостављања система интегрисаног управљања границом, одређује оквире за израду сагласних и синхронизованих секторских стратегија и планова имплементације, дефинише улоге и одговорности државних субјеката, идентификује стратегијске циљеве и утврђује основне правце акције у процесу успостаљања и остваривања дугорочне одрживости и стабилности успостављеног система интегрисаног управљања границом.

Разноликост и сложеност задатака који се обављају на граници, велики број заинтересованих субјеката, потреба за блиском сарадњом унутар служби, између служби и на међународном нивоу, велики раскорак између стварног и жељеног стања и други отежавајући фактори, имају за последицу то да би свеобухватна стратегија изградње система интегрисаног управљања границом требало да буде изузетно сложен и обиман документ. Да би се омогућио увид у целину проблема и истовремено избегла опасност губитка важних детаља, Стратегија је структурирана у три нивоа: основни документ, секторске стратегије и функционалне стратегије, које су основа за израду и доношење Акционог плана, који ће донети Влада.

2.1. Основни документ - Стратегија интегрисаног управљања границом у Републици Србији

Основни документ Стратегије утврђује оквире система интегрисаног управљања границом, улоге и одговорности граничних служби, стратегијске циљеве на националном нивоу и главне правце акције, укључујући и обавезе појединих субјеката да израде стратегије интегрисаног управљања границом у сектору за који одговарају и учествују у изради стратегије имплементације одређене функције за чије коришћење су заинтересоване.

2.2. Секторске стратегије

Секторске стратегије граничних служби треба да изврше детаљну анализу постојећег стања, уоче недостатке и пруже конкретне предлоге за постизање реалних циљева, који морају да буду у складу са оквирима утврђеним Основним документом Стратегије и буду међусобно усклађене.

2.3. Функционалне стратегије

Функционалне стратегије у систему интегрисаног управљања границом, односе се на области у којима постоји заједнички интерес више граничних служби. Као такве, стратегије треба да обезбеде оквир за координирани развој и остваривање те функције, уз оптимално коришћење ограничених националних ресурса. У функције у систему интегрисаног управљања границом за које је потребно развити одговарајуће функционалне стратегије спадају: заједничка обука, телекомуникациони и информационо-технолошки системи, инфраструктура и опрема, али остаје простор и за функционално уређивање и других области.

3. ЕВРОПСКА УНИЈА И ИНТЕГРИСАНО УПРАВЉАЊЕ ГРАНИЦОМ

Односи СЦГ и ЕУ, који су током деведесетих година обележени санкцијама и посредничком улогом органа и представника Европске уније према Савезној Републици Југославији, у потпуности су измењени у октобру 2000. године. Већ у новембру исте године, потписан је Оквирни споразум о реализацији помоћи и подршке између СРЈ и ЕУ, а СРЈ је постала учесник Процеса стабилизације и придруживања. ЕУ је октобра 2004. године усвојила нови приступ «двоструки колосек» према Србији и Црној Гори у области економске хармонизације.

Регионална сарадња и добросуседски односи у региону југоисточне Европе још увек су под утицајем наслеђа из претходних деценија а ниво политичке, привредне, културне, правосудне и других облика сарадње није задовољавајући. Такође, економски развој није на задовољавајућем нивоу.

Од краја 2000. године направљен је знатан помак и у односима са суседима и другим државама југоисточне Европе. Са већином држава у региону закључени су бројни мултилатерални (посебно важан је Споразум о питањима сукцесије) и читав низ веома значајних билатералних споразума, којима се решавају не само питања неопходна за међудржавне односе (нпр. о успостављању дипломатских односа), него и бројна питања везана за статус, кретање и материјалне интересе правних и физичких лица.

Свестрана регионална сарадња и добросуседски односи спадају међу приоритете спољне политике СЦГ, као и политике за њено приступање Европској унији. Регионална сарадња ће бити наглашена у следећим областима: политички дијалог, слободна трговина, слобода кретања људи, робе и капитала, слобода настањивања, као и блиска сарадња у областима правосуђа и унутрашњих послова.

Концепт Европске уније по питању интегрисаног управљања границом подразумева да границе треба да буду отворене за трговину и кретање људи, за регионалну сарадњу како у оквиру региона тако и између региона и Европске уније. Олакшавање редовних прекограничних токова утиче на економски развој целог региона и смањење сиромаштва. Истовремено, границе треба да буду затворене за криминалне и друге активности које угрожавају стабилност и безбедност у региону. Против организованог криминала, тероризма, илегалних миграција и трговине људима мора се борити у целом региону, а посебно на граничним прелазима.

4. ЕВРОПСКИ КОНЦЕПТ ИНТЕГРИСАНОГ УПРАВЉАЊА ГРАНИЦОМ

Редовни послови контроле државне границе односе се на лица, транспортна средства и робу, што подразумева провере на граничним прелазима, спречавање неконтролисаног улаза преко граница, укључујући и питања везана за тражење азила и поступање према ухапшеним особама без докумената у складу с међународним повељама и конвенцијама.

У послове контроле државне границе спадају и послови везани за разне видове безбедносних повреда граница, укључујући: спречавање кријумчарења робе, дрога, оружја и лица преко граница, опасност од уношења болести које су заразне за људе, животиње и биљке, појачана контрола због претње коју представља међународни тероризам, заштита од радњи незаконитог ометања и друге. Њихово сузбијање захтева широк спектар мера и строге механизме контроле. С друге стране, повећање обима међународне трговине, туризма, културне и образовне размене захтева отвореније границе. Из тог разлога граничне службе морају да створе равнотежу између строгих контрола и сасвим отворених граница, а блиска сарадња различитих служби може допринети стварању такве равнотеже.

Део ових задатака може се јасно доделити одређеној служби, али уочљива је и значајна зона преклапања надлежности, нарочито царинске службе и граничне полиције. У тим ситуацијама јасно дефинисане надлежности и професионална сарадња су предуслов за успешно превазилажење изазова. И мада је гранична безбедност преваходно одговорност граничне полиције, сви органи имају значајну улогу у постизању пуне безбедности на граници.

ЕУ је увела концепт интегрисаног управљања границама (IBM), који није нов, пошто су државе кандидати (сада државе чланице) Европске уније у последњих

неколико година развиле сопствене системе управљања границама у оквиру интегрисаног управљања границама (IBM).

Ефикасно управљање границама и стварна безбедност граница су од изузетне важности за регију али и за Европу у целини и уједно важан фактор процеса стабилизације и придруживања (ПСП) који земље у региону воде у циљу европских интеграција. Основни принципи ефикасног управљања границама у контексту европских стандарда су:

- **Отвореност границе за трговину и кретање лица.** Границе морају бити отворене за регионалну сарадњу, сарадњу унутар региона и исто тако између региона и Европске уније. Отвореност граница подразумева слободну трговину и кретање људи, што су кључни фактори Споразума о стабилизацији и придруживању, уз пуно поштовање људских права и слобода.
- **Затвореност граница за све криминалне активности** и друге активности које угрожавају стабилност у региону. Проблеми у вези са кријумчарењем свих врста, илегалним миграцијама, тероризмом и организованим криминалом се морају решавати у целом региону, а посебно на граници. Борба против криминала, јачање државних институција, а посебно правосуђа и граничних служби и успостављање владавине закона су темељ напретка земље на путу ка европским интеграцијама.

Европска унија је пренела контролу интерног кретања роба и лица са граничних прелаза на службе које делују на територији сваке од држава чланица. Истовремено Унија је дефинисала правила и стандарде у складу с којима се одвија прелажење спољних граница Уније. Систем управљања спољним границама ЕУ се још развија а састоји се од правила, најбољих пракси и препорука, и нуди начине решавања оперативних потреба. Последње проширење ЕУ је преместило спољне границе Уније на државне границе у региону западног Балкана, тако да су све земље у региону, са изузетком Босне и Херцеговине, директно суочене са суседима који примењују правила Уније о протоку роба и лица.

4.1. ЕУ и западни Балкан

Реална ситуација на западном Балкану захтева специфичан приступ интегрисаном управљању границама који се највише ослања на координацију и сарадњу свих релевантних служби и агенција укључених у контролу граница, олакшавање трговине и сарадњу у пограничним регионима како би се изградиле ефикасни, делотворни и интегрисани системи управљања границама, са циљем остварења заједничког задатка стварања отворених, али контролисаних и сигурних граница.

Документ на којем се заснива концепт интегрисаног управљања границама за западни Балкан је "Регионални програм CARDS-а за западни Балкан – вишегодишњи индикативни програм 2002-2006 (MIP)". Према том документу, државе западног Балкана углавном немају свеобухватан приступ управљању границама што неизбежно доводи до лоших резултата. Пошто су проблеми толико испреплетени да се одвојено не могу ефикасно решавати, свеобухватан приступ управљању границама представља једино решење услед чега:

- Земље суседи морају побољшати сарадњу у области управљања заједничким границама;
- Граничне службе треба више да сарађују како би гранични прелази били отворени за проток робе и лица а истовремено у функцији спречавања прекограничног криминала;
- Проблеми управљања границама се могу решити не само деловањем на граници, већ треба да буду проширене на целу територију, при чему је улога централних власти од посебног значаја.

Имајући у виду наведено издвајају се три основна елемента:

- Олакшавање трговине;
- Контрола граница;
- Сарадња пограничних региона.

4.2. Три стуба европског концепта интегрисаног управљања границом

Интегрисано управљање границом треба посматрати као широки пакет активности усмерених на решавање стратешких и практичних изазова управљања границама, а не као самосталне модуле који немају никакве узрочно-последичне везе један с другим. Главни ослонци интегрисаног управљања границама на западном Балкану су:

- **Сарадња унутар служби**
- **Сарадња између служби**
- **Међународна сарадња**

Сарадња унутар служби је сарадња у оквиру министарстава и служби надлежних за поједине задатке. Сарадња унутар служби има два аспекта. Вертикална сарадња се састоји од сарадње различитих административних нивоа, од министарства до јединица које раде на граници. Хоризонтална сарадња унутар служби је потребна на релацији између појединих граничних прелаза, као и међу контролним станицама унутар земље. Оба облика сарадње захтевају јасну поделу одговорности, активну комуникацију и уређен проток информација.

У сарадњи између служби, граничне службе, као и министарства и други органи одговорни за ове службе, дужни су да обезбеде адекватну сарадњу и координацију, што обухвата свакодневне оперативне контакте на граничним прелазима (на формалном и на неформалном нивоу) и проширује се до усвајања усклађених средњорочних и дугорочних стратегија. Сарадња треба да доведе до оптималног решавања практичних питања као што су усклађивање политике и праксе када је то потребно, развоја и финансирања нових инфраструктура, могућности њиховог заједничког коришћења и ИТ услуга, али и развој заједничке обуке за постојеће и нове службенике. Као општи механизми сарадње између служби на граници и унутар земље, препоручују се:

- **Координирано деловање** које подразумева усклађен рад граничних служби, уз јасно дефинисане надлежности и процедуре;
- **Интеграција информационих система (ИТ)** који покривају безбедност граница, разменом информација граничних служби.

Међународна сарадња се може поделити на три нивоа:

- Локална сарадња граничних служби са обе стране границе;
- Билатерална сарадња међу суседним државама;
- Мултилатерална сарадња, усмерена на питања управљања границама.

Билатерална сарадња обухвата контакте између суседних земаља везане за питања статуса различитих граничних прелаза, координацију пограничних патрола на обе стране границе, формирање заједничких патрола, стварање заједничких канцеларија за везу ради интензивирања комуникације и размене информација, као и координацију и сарадњу по питањима инфраструктуре и могуће стварање заједничких контрола.

Мултилатерална сарадња, усмерена на питања управљања границама је један од начина лакше размене информација, а може се проширити и на заједничку, оперативну сарадњу и формирање заједничких истражних тимова, што доприноси делотворнијем спречавању пограничног криминала. Напори уложени

у мултилатералну сарадњу представљају уједно и улагање у дугорочну припрему земаља за могуће приступање разним ЕУ системима.

4.3. *Параметри система интегрисаног управљања границом на западном Балкану*

Систем интегрисаног управљања границом и његови појединачни елементи, сагледавају се, развијају и прате преко осам параметара:

1. Правни и регулаторни оквир,
2. Организација и управљање,
3. Процедуре,
4. Људски потенцијали и обука,
5. Комуникација
6. Информациона технологија,
7. Инфраструктура и опрема,
8. Буџет.

Ови параметри биће доследно примењивани као атрибути приказа стања и развоја стратегијских циљева.

5. ИСТОРИЈАТ И ГЕОГРАФСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ГРАНИЦЕ

Након распада СФРЈ, 1992. године је оформљена Савезна Република Југославија која се састојала од две републике, Републике Србије и Републике Црне Горе. Први корак ка реструктурирању Савезне Републике Југославије, био је Београдски споразум, потписан 14. марта 2002. године, о реструктурирању односа између Србије и Црне Горе. Уставна повеља државне заједнице Србија и Црна Гора, која је заменила СРЈ према условима Београдског споразума, усвојена је почетком фебруара 2003. године чиме је СРЈ трансформисана у државну заједницу Србија и Црна Гора.

У складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација, од 1999. године Косово и Метохија је под директном управом администрације Уједињених нација, уз поштовање суверенитета СРЈ на Косову и Метохији, а до доношења одлуке о његовом коначном правном статусу.

5.1. Географске карактеристике

Република Србија простире се на површини од 88.361 км² и граничи се са седам држава: Р Мађарском, Р Румунијом, Р Бугарском, Р Македонијом, Р Албанијом, Р Хрватском и Босном и Херцеговином. Укупна дужина државне границе Републике Србије износи 2.114,2 км, од чега:

Држава	Зелена граница (км)	Плава граница (км)	Укупно (км)
Мађарска	156,4	18	174,4
Румунија	257,2	289,3	546,5
Бугарска	340,1	27	367,1
Македонија	237,5	35,5	273
Албанија	108,1	3	111,1
Босна и Херцеговина	154,3	228,5	382,8
Хрватска	121,7	137,6	259,3

Ближи опис географских карактеристика границе дат је у Прилогу број 1, који је одштампан уз ову Стратегију, и чини њен саставни део.

Постоји условна подела на “старе” границе, наслеђене од СФР Југославије (Мађарска, Румунија, Бугарска и Албанија) и “нове” границе настале након распада СФРЈ и међународног признања бивших југословенских република као нових држава (Македонија, Босна и Херцеговина и Хрватска).

Зелена граница

Државна граница према Мађарској, Румунији, Бугарској и Албанији је у целини утврђена, описана и обележена на одговарајући начин, без спорних делова.

Граница према Босни и Херцеговини није дефинисана, односно није извршено разграничење, те се иста третира као апроксимативна. Процес разграничења са Босном и Херцеговином је започео 2001. године, формирањем Међудржавне дипломатске комисије за државну границу између СРЈ и БиХ, али је застао због разлике у ставовима две стране.

Процес разграничења са Хрватском налази се у припремној фази, а катастарска граница се третира као апроксимативна. У циљу спровођења поступка разграничења, на основу Закључка Владе Р Србије од 29. децембра 2004. године, основана је Међудржавна дипломатска комисија за идентификацију – утврђивање граничне линије и припрему Уговора о државној граници између СЦГ и Р Хрватске.

Граница са Македонијом је одређена, али још увек није обележена. Процес обележавања границе је у току.

На граници са Албанијом, на делу државне границе са Македонијом, као и на аеродрому “Приштина”, контролу прелажења државне границе обављају припадници међународних снага стационираних на Косову и Метохији у складу са Резолуцијом Савета Безбедности Уједињених нација 1244.

Плава граница

Природну границу Републике Србије чине и три међународне пловне реке, Дунав- према Р Хрватској и Р Румунији, на коме је режим пловидбе регулисан Конвенцијом о режиму пловидбе на Дунаву, Сава – према Босни, на којој је режим пловидбе регулисан Оквирним споразумом о сливу реке Саве са Анексима и Протоколом о режиму пловидбе и Тиса на којој је режим пловидбе регулисан билатералним споразумом са Р Мађарском. Такође, плаву границу чини и река Дрина према БиХ, која није међународни пловни пут.

5.2. Врсте и број граничних прелаза

На подручју Републике Србије отворен је 71 гранични прелаз, од чега је 60 граничних прелаза за међународни саобраћај (36 друмских, 11 железничких, 3 аеродромска и 10 речних), 8 граничних прелаза за малогранични саобраћај, 2 гранична прелаза за међудржавни саобраћај и 1 гранични прелаз за ванредни саобраћај.

Гранични прелази се могу класификовати по више критеријума и то:

Вид саобраћаја		Врсте саобраћаја	
Прелаз	Број прелаза	Прелаз	Број прелаза
Друмски саобраћај	46	Међународни саобраћај	59
Железнички саобраћај	11	Међудржавни саобраћај	2
Речни саобраћај	10	Погранични саобраћај	9
Ваздушни саобраћај	3	Ванредни саобраћај	1
Скелски саобраћај	2		

Детаљан опис граничних прелаза са називом, описом видова и врста саобраћаја, као и служби присутних на граничним прелазима, дат је у прилогу број 2, одштапан уз ову Стратегију, и чини њен саставни део.

6. СЛУЖБЕ У СИСТЕМУ ИНТЕГРИСАНОГ УПРАВЉАЊА ГРАНИЦОМ У СРБИЈИ

Основни предуслов за примену концепта интегрисаног управљања границом у пракси је ефикасна сарадња и координација рада свих граничних служби, као и њихова сарадња са другим државним органима, институцијама и међународним субјектима.

Службе присутне на граници су: гранична полиција Министарства унутрашњих послова, Управа царина Министарства финансија и Ветеринарска и Фитосанитарна инспекција Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. Ове четири граничне службе својим заједничким радом на граници треба да обезбеде основне предуслове за ефикасан систем контроле и надзора границе. Сваки од ових органа има специфичан задатак и улогу у систему интегрисаног управљања границом, али најважније је да се њихов рад усклади и успоставе механизми њихове сарадње.

6.1. Министарство унутрашњих послова - Гранична полиција

Гранична полиција, као организациона јединица Министарства унутрашњих послова обавља послове контроле прелажења и обезбеђења државне границе; предузима мере сузбијања прекограничног криминала - посебно илегалних миграција, трговине људима, кријумчарења опојних дрога, оружја, забрањених супстанци, сузбијања коришћења лажних и фалсификованих путних исправа; криминалистичко-обавештајне послове - прикупља и анализира криминалистичко-обавештајне податке у вези са прекограничним криминалом, прати кретање међународних извршилаца кривичних дела и терориста и предузима мере према њима; послове у вези са кретањем и боравком странаца; учествује у поступцима признавања азила; обавља нормативно правне послове, контролу законитости у раду и послове логистике, као и друге послове прописане законом.

6.2. Министарство финансија – Царина

Царина, као орган управе у саставу Министарства финансија спроводи мере царинског надзора и контроле над царинском робом; спроводи царински поступак; врши обрачун и наплату царине, других увозних дажбина, пореза на додату вредност и акцизе за робу која се увози; спроводи превентивну и накнадну контролу, засновану на принципу селективности и анализе ризика; спроводи законом предвиђен поступак у циљу откривања царинских прекршаја и кривичних дела; води првостепени и другостепени управни поступак; врши девизно-валутну контролу уношења и изношења динарских и девизних средстава у међународном путничком и пограничном промету са иностранством; врши контролу уношења, изношења и транзита робе за коју су прописане посебне мере ради сигурности, заштите здравља људи и животне средине, заштићених биљних и животињских врста, отпада, националног блага, које има историјску, уметничку или археолошку вредност, заштите права интелектуалне својине и друго; обрађује или статистички прати податке о увозу и извозу и обавља и друге послове у складу са законом и другим прописима.

6.3. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде преко својих инспекцијских служби на граници и унутар земље (ветеринарска, фитосанитарна и пољопривредна инспекција) надлежно је за прекогранични промет биља, животиња и пољопривредних прехранбених производа биљног и животињског порекла.

Ветеринарска инспекција

Управа за ветерину, као орган управе у оквиру Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, обавља послове државне управе и стручне послове управљања системом заштите здравља и добробити животиња, безбедности и квалитета хране животињског порекла и хране за животиње и заштите здравља људи. Обавља послове ветеринарско-санитарне контроле на граничним прелазима, у увозу, провозу и извозу животиња, производа животињског порекла, хране животињског порекла, хране за животиње, ветеринарских лекова и медицинских средстава и пратећих предмета, као и друге послове у складу са законом и другим прописима.

Фитосанитарна инспекција

Управа за заштиту биља као орган управе у оквиру Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, обавља послове: државне управе и стручне послове управљања фитосанитарним системом Републике Србије; процене ризика од уноса, појаве и ширења штетних организама; развоја система брзог упозоравања; контроле и прегледа биља, биљних производа, средстава за заштиту и исхрану биља при увозу и извозу као и у транзиту са претоваром; надзора над производњом, прометом и коришћењем семена, садног материјала, средства за заштиту и исхрану биља и обавља и друге послове у складу са законом и другим прописима.

7. СИСТЕМСКА ПОДРШКА

Сложеност задатака који се обављају на граници захтева подршку других државних органа и институција раду граничних служби. Да би се успоставио и одржао систем интегрисаног управљања границом компатибилан са европским моделима и стандардима, неопходно је укључити:

- **Комисију за припрему и организацију националне стратегије руковођења службама за обезбеђење и контролу прелажења државне границе Републике Србије.** Ово повремено тело Владе има задатак да, осим припреме стратегије, даје мишљења на нацрте закона и подзаконских аката којима се уређују питања у вези са обезбеђењем и контролом прелажења државне границе; иницира усаглашавање законских и подзаконских аката са стандардима Европске уније и Шенгенског споразума; предлаже мере за утврђивање даљих праваца развоја интегрисаног руковођења пограничним службама, као и мере за утврђивање других поступака, процеса и методологија органа надлежних за пограничне послове; сарађује са овлашћеним представницима Европске уније, као и са другим међународним и страним органима и организацијама.

- **Министарство одбране Србије и Црне Горе** које је, између осталог, надлежно и у случају невојних изазова, ризика, претњи по безбедност као што су: тероризам, национални и верски екстремизам, организовани криминал и корупција, природне непогоде, индустријске и друге несреће и епидемије. Такође, на основу одлука Врховног савета одбране, донетих 2004. године, предвиђено је да једна од организационих промена Војске Србије и Црне Горе буде и прелазак послова обезбеђења државне границе у надлежност Министарства унутрашњих послова Републике Србије и Министарства унутрашњих послова Републике Црне Горе.
- **Министарство спољних послова Србије и Црне Горе** које обухвата дипломатско-конзуларна представништва која су, између осталог надлежна и за издавање виза страним држављанима који намеравају да бораве на територији СЦГ или транзитирају преко територије СЦГ. Такође, ово министарство је надлежно за вођење преговора и закључивање споразума са суседним земљама о државној граници, као и за закључивање и примену билатералних споразума о обележавању, обнављању и одржавању граничне линије и граничних ознака на утврђеним државним границама.
- **Министарство за људска и мањинска права Србије и Црне Горе**, у чијој је надлежности обављање послова који се односе на: остваривање и праћење Уставном повељом државне заједнице Србија и Црна Гора, Повељом о људским и мањинским правима и грађанским слободама, међународним уговорима и законима зајамчених права и слобода човека и грађанина и права националних мањина; праћење остваривања права избеглица која проистичу из међународних мултилатералних и билатералних уговора; послове у вези са екстрадицијом и пружањем међународне правне помоћи; координацију активности везаних за закључивање и праћење међународних споразума у области реадмисије, и друге послове одређене законом.
- **Министарство здравља** које обавља послове државне управе преко санитарних инспектора у складу са тренутно важећом правном регулативом. Убудуће, министарство здравља ће, по доношењу одговарајуће законске регулативе, бити надлежно искључиво у хитним случајевима контроле инфективних зараза људи и процедуре за контролу зараза. Када је потребно спречавање ширења заразе у земљи и према суседним државама неопходно је имати јасан, ефикасан и лако спроводив план и процедуре за овакве случајеве. Посебно битна сарадња пограничних служби и овог министарства ће бити у сегменту борбе против дрога.
- **Министарство за капиталне инвестиције** које у свом саставу има већи број сектора који пружају подршку интегрисаном управљању границама и који имају надлежност у овој области, пре свега у положају страних превозника у превозу робе и путника на територији РС, на пловне путеве на водама на којима важи међународни и међудржавни режим пловидбе и др. У оквиру Сектора за водни саобраћај и безбедност пловидбе налазе се организационе јединице лучке капетаније, које су поред осталог задужене за контролу одвијања међународног саобраћаја на међународним пловним путевима. Такође, Сектор за друмски саобраћај и Сектор за ваздушни саобраћај имају значајну улогу у контроли

прекограничног саобраћаја, јер преко својих инспекцијских органа контролишу превоз путника и робе преко граничних прелаза на плавим границама.

За одвијање граничног саобраћаја између две државе потребно је постојање билатералног уговора, односно споразума. Уколико споразум не постоји надлежно Министарство за послове саобраћаја, у овом случају Министарство за капиталне инвестиције, покреће процедуру за његово закључење (сопствена иницијатива или иницијатива друге стране за регулисање обављања граничног саобраћаја). Министарство за капиталне инвестиције координира рад других надлежних државних граничних органа на изради споразума о регулисању граничног саобраћаја (за све видове саобраћаја), припрема Нацрт споразума и Предлог основа за вођење преговора, као и остале материјале неопходне за започињање преговора са другом државом ради закључивања билатералног споразума о регулисању граничног саобраћаја.

Министарство за капиталне инвестиције обавља и послове државне управе који се односе на утврђивање услова за изградњу објеката, те тако и објеката на граничним прелазима, а обавља и послове инжењерске геодезије.

- **Министарство за државну управу и локалну самоуправу** у оквиру ког се налази управна инспекција која врши надзор над радом свих органа управе.
- **Министарство правде** чија улога у процесу интегрисаног управљања границама је унапређење сарадње на билатералном, регионалном и међународном нивоу, у примени билатералних и мултилатералних конвенција којима је регулисана погранична сарадња.
- **Министарство трговине, туризма и услуга** које предузима мере на стварању услова за слободну трговину робама и услугама са једне стране, и на спречавању недозвољених активности са друге, како институционално, тако и конкретним мерама тржишне инспекције у делокругу своје надлежности у унутрашњем промету. Тржишна инспекција обавештава иностране фирме о условима обављања унутрашњег промета и неопходној документацији о квалитету индустријских непрехрамбених производа и безбедности производа и контролише спровођење ових прописа. Послове инспекцијског надзора над применом прописа из области туризма и угоститељства министарство обавља преко туристичких инспектора.
- **Министарство за економске односе са иностранством** које је надлежно за унапређење економских односа са иностранством, политике и режима спољне трговине, страних улагања, координацију активности у области планирања, обезбеђивања и коришћења донација и других облика помоћи из иностранства. Министарство за економске односе са иностранством води процесе преговора за чланство Републике Србије у Светској трговинској организацији као и трговинске преговоре са Европском Унијом. Важно је напоменути да Министарство за економске односе са иностранством тесно сарађује са привредницима Србије, укључујући и стране улагаче, непосредно или кроз њихова удружења.

- **Министарство науке и заштите животне средине** које доноси решења и дозволе у вези са прекограничним прометом отрова и других опасних материјала, у складу са међународним обавезама и националним законодавством. Такође, ово министарство обавља и послове еколошког инспекцијског надзора, који обухвата контролу промета извора јонизујућих зрачења, отровних материја, отпада, заштићених биљних и животињских врста, супстанци које оштећују озонски омотач.
- **Министарство рада, запошљавања и социјалне политике** које у циљу боље и ефикасније контроле уласка странаца на територију Републике Србије ради запошљавања, обавља послове државне управе који се између осталог односе на запошљавање страних држављана на територији Републике Србије и издавање дозвола за рад, примену међународних конвенција и других међународних докумената у области рада и миграција.
- **Канцеларију за придруживање Европској унији** која је служба Владе, а бави се пословима који се односе на европске интеграције и пружа стручну помоћ Влади и министарствима и посебним организацијама у усклађивању прописа са прописима Европске уније.
- **Републички завод за статистику** који обавља стручне послове који се односе на прикупљање, обраду, статистичку анализу и објављивање статистичких података.
- **Републички геодетски завод** који израђује државни премер и катастре, уписује права на непокретности и њихову обнову и одржавање.
- **Републичку дирекцију за имовину Републике Србије** која води јединствену евиденцију о непокретностима и збирну евиденцију покретних ствари у државној својини и обавља стручне послове који се односе на прибављање, отуђење, давање на коришћење, односно закуп непокретности и друго, што је посебно важно када су у питању својинско-правни односи на граничним прелазима.
- **Републички завод за информатику и интернет** који обавља послове за унапређење, развој и функционисање информационог система државних органа.
- **Директорат цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе** који је између осталог надлежан и да у сарадњи са осталим органима и аеродромима одреди подручја као безбедносно рестриктивне зоне, прописује и врши инспекцијски надзор над спровођењем мера за контролу приступа путника и особља и контролу приступа возила овим зонама.

8. ПРИКАЗ СТАЊА УПРАВЉАЊА ГРАНИЦОМ У СРБИЈИ

8.1. Сарадња и координација унутар граничних служби

8.1.1. Министарство унутрашњих послова - гранична полиција

У оквиру Министарства унутрашњих послова, остварује се континуирана сарадња граничне полиције са осталим организационим јединицама МУП-а које су у складу са својим надлежностима укључене у активности контроле и обезбеђења државне границе, нарочито у области спречавања прекограничних криминалних активности и поступања против починиоца кривичних дела.

На локалном нивоу, односи сарадње остварују се на нивоу станица граничне полиције и огледају се кроз размену података и информација о безбедносно интересантним појавама и догађајима. Станице граничне полиције задужене за обезбеђење и контролу границе остварују сарадњу и са различитим организационим јединицама секретаријата унутрашњих послова у складу са надлежностима, као и са организационим јединицама у седишту министарства.

Упркос остваривању сарадње, не постоје детаљно прописани начини и процедуре сарадње што у неким случајевима ствара могућност споријег реаговања и преклапања надлежности. У циљу унапређења сарадње свих организационих јединица МУП-а, како на централном, тако и на локалном нивоу, неопходно је припремити интерне прописе у циљу регулисања међусобних облика сарадње, размене информација, заједничког рада и обуке, заједничке употребе опреме и инфраструктуре на свим нивоима. Из тих разлога неопходно је уредити односе и процедуре за сарадњу између граничне полиције, са другим релевантним полицијским службама које се ангажују на сузбијању прекограничног криминала, тероризма, као и у области виза, азила и миграција.

8.1.2. Министарство финансија - царина

Активности царинске службе су веома обимне и специфичне и подразумевају учешће свих организационих јединица царинске службе. У циљу ефикасног пословања, а посебно у контексту интегрисаног управљања границом, поред координације свих царинских субјеката, неопходно је унапредити сарадњу са осталим организационим јединицама Министарства финансија.

Са тим у вези, у оквиру Министарства финансија потписани су споразуми о размени података са Пореском управом, Управом за спречавање прања новца и Сектором за девизну инспекцију. Ови споразуми регулишу размену података и обавештења и договорена је садржина и динамика те размене у оба смера.

8.1.3. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – ветеринарска и фитосанитарна инспекција

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, постављен је оквир за сарадњу између организационих јединица у оквиру министарства.

У циљу ефикасног и економичног управљања границом неопходно је израдити процедуре сарадње између свих сектора и управа министарства, и

хармонизовати процедуре сарадње, убрзати проток информација и учинити их доступним свим заинтересованим странама.

8.2. Сарадња и координација између служби

Закон о државној управи даје опште оквири за сарадњу између органа државне управе, на основу којих се могу прецизирати процедуре. На граничним прелазима се остварују по правилу само дневни радни контакти према потребама.

Ради повећања ефикасности, унапређења нивоа оперативности и међусобне размене искустава и информација треба успоставити сарадњу између граничних служби, која ће се одвијати на свим нивоима и бити заснована на јасно дефинисаним задацима, одговорностима и правилима комуницирања. Овакву сарадњу треба проширити нарочито на Министарство спољних послова, Министарство одбране, Министарство за капиталне инвестиције, као и Министарство трговине, туризма и услуга, правосудне органе, органе локалне самоуправе и друге.

Министарство за капиталне инвестиције, у оквиру Сектора за водни саобраћај и безбедност пловидбе, преко својих организационих јединица – Лучких капетанија, врши улазно-излазне ревизије на речним граничним прелазима, непосредни инспекцијски надзор над пловним објектима домаће и стране заставе на међународним и међудржавним пловним путевима, прати кретање и задржавање пловила.

Имајући у виду унапређење сарадње између граничних служби, потребно је формирати заједничко тело граничних служби и других надлежних служби са задатком да прати и координира примену стратегије.

8.3. Међународна сарадња

Међународна сарадња граничних и других служби одвија се на локалном, регионалном и централном нивоу и кроз активности предвиђене билатералним и мултилатералним споразумима.

Сарадња се одвија кроз одржавање редовних састанака и по потреби ванредних контаката, размену информационих листова и сличне активности. Посебан вид сарадње представља одржавање састанака локалних, односно секторских мешовитих граничних комисија, као и главних комисија за решавање граничних инцидената.

Оквири билатералне и мултилатералне међународне сарадње постављени су споразумима који регулишу сарадњу граничних и других надлежних служби у различитим областима, као што су: решавање граничних инцидената, међународни саобраћај, визни режим, спољнотрговински промет роба, усклађивање царинских система, карантина, заштите биља и животиња и другим. Такође, наведени облици сарадње спроводе се и кроз учешће наше државе у различитим међународним организацијама и регионалним иницијативама.

Иако међународна сарадња постоји и одвија се врло активно, законска регулатива не дозвољава потпунију сарадњу у области граничних послова, обзиром да недостају споразуми о конкретној сарадњи са суседним земљама.

Такође, сарадња није формализована кроз одговарајуће институције и нису утврђене упутства, процедуре и средства за њено одвијање.

8.4. Правни и регулаторни оквир

Рад граничних служби је прецизиран законским и подзаконским прописима који регулишу активности и одговорност граничних служби, као и права и дужности грађана у вези са прелажењем државне границе, проток робе и капитала.

Значајан део ове материје регулисан је низом билатералних и мултилатералних споразума који регулишу различите области, као што су: сви облици међународног саобраћаја, визни режим, царинске конвенције, спољна трговина, карантин и заштита животиња и биља, и друге.

У оквиру унутрашњег законодавства неке граничне службе још увек примењују одређене законе и подзаконске прописе који су донети у време постојања Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, односно после престанка њеног постојања, Савезне Републике Југославије. Закони из овог периода у великој мери садрже одредбе које су превазиђене и непримењиве у новонасталим друштвеним и економским околностима. Такође, неопходно је ревидирати поједине међународне споразуме, који су застарели и чија примена не одговара стварним потребама и животним ситуацијама због којих су и били закључени.

Имајући у виду наведене недостатке неопходно је донети правну регулативу, усклађену са прописима ЕУ, као и са правилима и принципима Светске трговинске организације.

Преглед прописа од значаја за интегрисано управљање границом су дати у Прилогу 3, који је одштампан уз ову Стратегију, и чини њен саставни део.

8.5. Организација и управљање

У погледу организације рада на пословима које граничне службе обављају на границама, одређене групе задатака се могу релативно једноставно поверити у надлежност једној од четири главне граничне службе. Са друге стране, поједини послови обављају се у сарадњи између граничних служби. Нпр. гранична полиција врши контролу кретања људи и путних исправа, али поред тога врши и део контроле возила, што је такође у надлежности царине. Царина, са друге стране, контролу робе у одређеним случајевима врши у сарадњи са ветеринарским и фитосанитарним службама.

У условима повећаног обима међународне трговине и туризма од граничних служби се захтева све ефикаснији рад како не би представљале препреку за проток роба, људи и капитала. Са друге стране, пораст прекограничног криминала и претње међународног тероризма и међународног организованог криминала представљају безбедносне изазове и ризике на које држава мора јасно да одговори на самој граници.

Због тога, руковођење граничним службама и њихова организација и положај у систему државне управе треба да буду постављени на основама које су у складу са концептом интегрисаног управљања границом. Организација ових служби треба истовремено да обезбеди јасну поделу надлежности и буде довољно флексибилна да одговори на сталне промене у њиховом окружењу.

На основу договора са граничним службама суседних земаља потребно је извршити рационализацију и категоризацију граничних прелаза. По извршеној рационализацији и категоризацији граничних прелаза, неопходно је утврдити које све службе морају стално бити присутне и на којој категорији граничног прелаза, уз уважавање стандарда ЕУ.

Неопходно је израдити концепт заједничке анализе ризика који ће идентификовати јаке и слабе тачке активности које се тренутно обављају на граници. Оваквом анализом извршиће се процена тренутне ситуације и одредити приоритети контроле на граничним прелазима.

8.6. Процедуре

Бројност и сложеност задатака који се обављају на граници довели су до тога да су процедуре које регулишу рад царине, граничне полиције, фитосанитарне и ветеринарске контроле бројне, сложене и често недовољно јасне за људе ван ових служби.

На основу прикупљених и обрађених статистичких података, неопходно је извршити анализу постојећих процедура са аспекта остварења услова за успостављање система интегрисаног управљања границом. На основу ове анализе извршиће се ревизија постојећих процедура уз поштовање надлежности, али и захтева ефикасности у поступању.

Поред тога неопходно је одржавати редовне консултације између граничних служби у погледу потреба за изменама одређених процедура, у складу са промењеним околностима рада.

Посебно је важно успоставити упутства и процедуре за поступање у ванредним ситуацијама поготово када је у питању потреба за заједничким деловањем више служби и кад постоји потреба за сарадњом са граничним службама суседних земаља.

8.7. Људски потенцијали и обука

Имајући у виду појединачне потребе свих граничних служби, као и потребу за осавремењивањем граничних служби у целини, потребно је установити адекватан систем планирања кадрова и попуне граничних служби.

За постизање циљева система интегрисаног управљања границом, као и спровођења препорука Европске уније, један од најважнијих предуслова је да граничне службе запосле довољан број службеника, који су квалификовани и стручни за рад у овим службама.

У сарадњи са другим службама и различитим међународним организацијама запослени у граничним службама похађали су различите врсте обука, курсева и семинара. Међутим, досадашњи обим спроведене обуке не може на адекватан начин да одговори успостављању система интегрисаног управљања границом. И поред спровођења основне обуке и великог броја различитих специјалистичких курсева, систем обуке граничних службеника треба

модернизовати и побољшати, у смислу креирања плана и програма за даље усавршавање стечених знања.

Постоји потреба за прилагођавањем наставних центара за обуку и потреба за одређеним наставним кадром за спровођење обуке припадника граничних служби.

Такође, важно је осигурати објективно награђивање службеника у складу са постигнутим резултатима те омогућити напредовање у служби према објективним и познатим критеријумима у циљу мотивације запослених. На тај начин утицаће се и на смањење корупције.

Руководиоци граничних служби у модерном систему интегрисаног управљања границом треба да владају менаџерским вештинама управљања материјалним и људским ресурсима подједнако добро, као и познавањем како националних прописа, тако и међудржавних споразума који граде оквире за рад њихових служби.

Имајући у виду задатке и одговорности служби укључених у управљање на граници, у основну обуку сваке службе треба укључити основне процедуре других служби. Потребно је израдити планове и наставне програме и организовати перманентну заједничку обуку за реализацију заједничких активности, у складу са концептом интегрисаног управљања границом, имајући у виду нове административне процедуре заједничког деловања граничних служби са граничним службама суседних земаља.

8.8. Комуникација

Један од приоритета сарадње између граничних служби је и побољшање и убрзање размене информација и комуникације, дефинисање протока информација између служби на свим нивоима, са циљем оптималног обављања задатака од стране свих служби појединачно и приликом извођења заједничких активности.

Одржавање периодичних заједничких састанака служби, на свим нивоима, допринеће размени свакодневних искустава са терена што представља основу за спровођење осталих активности које доприносе побољшању сарадње између граничних служби. Посебна пажња ће се посветити обезбеђивању сталне, двосмерне комуникације са привредним субјектима у циљу благовремене размене свих информација од значаја за њихово пословање.

Неопходно је дефинисати начин и форму обавештавања, одредити јасне процедуре за брзу размену информација, успоставити начин раног упозоравања и обавештавања, врсту података и информација које ће се размењивати, као и заједничког аутоматизованог и информатичког вођења посебних статистичких података прикупљених од свих служби.

8.9. Информационо-технолошки системи

Телекомуникациона инфраструктура у граничном подручју не задовољава реалне потребе ефикасног рада граничних служби, како у погледу приступних мрежа, тако и у преносним капацитетима. Постојећи радио-телефонски системи су застарели и не могу да подрже послове обезбеђења границе. Лоша

телекомуникациона инфраструктура представља уско грло и препреку за било какву озбиљнију информатичку модернизацију граничних прелаза.

Један од услова за успешну комуникацију и размену информација је примена савремене информатичке и телекомуникационе опреме. Увођењем међусобно повезаних и компатибилних информатичких система граничних служби, омогућило би се ефикасније обављање задатака.

Поред информатичке и комуникационе опреме, у домену информационо-технолошке компоненте система интегрисаног управљања границом, недостаје и софтверска подршка за прикупљање, локалну и централну обраду и презентацију података који могу бити од користи за рад граничних служби. Веза између информационих система граничних служби не постоји.

8.10. Инфраструктура и опрема

Стање инфраструктуре на граничним прелазима је различито у зависности од тога да ли се исти налазе на старим границама (Мађарска, Румунија и Бугарска и Албанија), или на границама према бившим југословенским републикама (Македонија, Босна и Херцеговина и Хрватска).

Инфраструктура на граничним прелазима на старим границама углавном је у солидном стању и омогућава релативно добре услове за рад. Инфраструктура на граничним прелазима на границама према бившим југословенским републикама је у незадовољавајућем стању, а на једном броју прелаза не постоји никаква инфраструктура, електрична енергија, телефонске везе, вода, канализација.

Непостојање одговарајуће инфраструктуре на граничним прелазима отежава рад граничних служби. Међутим, и поред оваквог недостатка не постоје јасно дефинисане заједничке инфраструктурне потребе, начин њиховог одржавања, као ни решење по питању власничких односа.

Саобраћајна инфраструктура на свим граничним прелазима према бившим југословенским републикама је незадовољавајућа, што се огледа у малом броју трака, лошим прилазним путевима и компликованој технологији одвијања саобраћаја.

Неопходно је обезбедити одговарајуће стандардизовану инфраструктуру потребну за рад свих служби смештених на граници. На јединствен начин треба решити питање власничких односа и питање управљања граничним прелазима.

Опрема на већини граничних прелаза је превазиђена и не одговара основним потребама савремене контроле и обезбеђења границе, а на појединим граничним прелазима опрема и не постоји. Свака служба на граничном прелазу користи сопствену опрему. Заједничко коришћење опреме допринело би ефикаснијем раду граничних служби, повећало оптималност и умањило трошкове.

Неопходно је дефинисати имовинско-правне односе на граничним прелазима, јер би титулар требало да буде држава. У циљу рационализације поступка набавке и употребе финансијских средстава неопходно је дефинисати заједничке инфраструктурне потребе, као и потребе за информационом технологијом и опремом.

Стратешки циљ граничних служби јесте постизање нивоа техничке и технолошке опремљености у свим сегментима делатности, који ће омогућити испуњење постављених задатака који проистичу из интегрисаног управљања границом, а на начин који одговара најсавременијој пракси граничних служби Европске уније.

8.11. Буџет

Све граничне службе се финансирају из буџета Републике Србије, при чему су средства за послове из надлежности царине, ветеринарске и фитосанитарне инспекције, обезбеђена у оквиру Глава у Разделу органа у чијем су они саставу, с обзиром да су индиректни корисници тих средстава. За послове граничне полиције, као организационог дела МУП-а средства се обезбеђују у оквиру Раздела МУП-а.

Основни недостатак је што граничне службе своје потребе, везане за рад на граничним прелазима дефинишу појединачно, тј. не постоји план обједињене набавке.

У последњих неколико година у области интегрисаног управљања границом учињен је помак захваљујући препорукама донатора као и обуци и опреми из донација. Неколико великих пилот инвестиционих пројеката је обезбедило опрему за граничне службе укључујући: инфраструктуру и објекте на граничним прелазима, системе надзора, безбедност зелене и плаве државне границе, интегрисани систем контроле границе и јединствену базу података. Такође, обезбеђена је и обука пограничне полиције и царинских службеника у областима као што су гранична контрола, трговина људима и међугранична контрола.

Међутим, како би се унапредио развој интегрисане реформске стратегије и спровели приоритетни задаци, ресорним министарствима која управљају границом потребна су додатна финансијска, материјална и техничка помоћ. Анализа секторске расподеле реализованих средстава, показује недостатак међународне помоћи у области интегрисаног управљања границом, што је, с обзиром на њен значај изразито неповољан тренд.

9. ВИЗЕ, АЗИЛ И ИЛЕГАЛНЕ МИГРАЦИЈЕ

На нивоу државне заједнице неопходно је развити јединствени приступ питањима виза, азила и миграција у складу са Уставном повељом, посебно потпуном хармонизацијом визног режима у обе републике. Треба успоставити механизме за контролу и спровођење политике на пољу азила, миграције и виза, који су детаљно прописани на нивоу државне заједнице, а примењују се на републичком нивоу и упутити иницијативу институцијама Србије и Црне Горе за предузимање мера из њихове надлежности.

Што се тиче политике виза, предузимају се мере за усклађивање политике Србије и Црне Горе на нивоу Државне заједнице.

У 2003. години Србија и Црна Гора је донела одлуку да се промени визни режим и једнострано укину визе за око 40 европских и ваневропских земаља, укључујући све земље чланице Европске уније. Уведен је визни режим за неколико афричких и азијских земаља, поштрене су процедуре за издавање

виза држављанима миграционо ризичних земаља и земаља из којих потичу жртве трговине људима. Србија и Црна Гора има реципрочни безвизни режим са свим бившим југословенским републикама, осим са Словенијом.

Неопходно је наставити са активностима на хармонизацији визног режима у складу са препорукама Европске уније и приоритете прилагодити шенгенском споразуму и црној и белој листи Европске уније.

У циљу побољшања поступка издавања виза неопходно је побољшати рад дипломатско-конзуларних представништва. Такође потребно је прецизно дефинисати случајеве издавања виза на граници (у изузетним случајевима), изменити правила о дужини привременог боравка, и јасно раздвојити визни режим од дозвола за боравак за рад.

Као транзитна земља на путу миграната из Азије и Африке према Европској унији, Србија је суочена с појачаним изазовима у решавању проблема нелегалних миграната. У контексту савремених миграционих кретања она представља државу емиграције изложену, истовремено, интензивним транзитним миграционим кретањима. Овакво чињенично стање производи комплексне последице по безбедност и интересе државе уопште.

Ради решавања овог проблема, као императив се намеће спречавање илегалних миграција, посебно из наше земље према другим државама Европске уније и земљама кандидатима.

Присутан проблем у спречавању илегалних миграција у овом региону је неадекватно обезбеђена граница на подручју Косова и Метохије и то према Албанији и Македонији у зони одговорности УНМИК-а. Имајући у виду да се преко ове две границе одвија несметан шверц дроге, трговине људима, посебно канали за трговину људима, неопходно је предузети потребне мере за онемогућавање илегалне миграције на нивоу региона Југоисточне Европе. Србија и Црна Гора је спремна, да под одређеним условима и гаранцијама УН, обезбеди ову границу у смислу Резолуције Савета безбедности Уједињених нација 1244.

Право на азил у Србији је уставом загарантовано право. Међутим, у току је рад на изради националног система азила у складу са међународним и стандардима ЕУ.

Неопходно је изградити ефикасан национални механизам за координацију активности и креирање политике борбе против трговине људима. С тим у вези, потребно је унапредити сарадњу владиних, невладиних и међународних актера, системског прикупљања података о трговини људима, о новим облицима трговине људима, о профилу и реинтеграцији жртава, као и могућностима ефикаснијег кривичног гоњења учинилаца кривичног дела трговине људима. У циљу борбе против трговине људима, како на граничним прелазима тако и на целокупној територији Републике Србије потребно је унапредити сарадњу између служби у оквиру министарства унутрашњих послова, као што су Криминалистичка полиција у оквиру које је служба за борбу против организованог криминала, Управа граничне полиције и специјални тимови за борбу против трговине људима.

Међународна сарадња и добросуседски односи треба да се ојачају по питањима азила, миграција, реадмисије и борбе против трговине људима. Потребно је проширити мрежу међународних споразума о реадмисији,

потписивањем и ратификацијом споразума са свим државама чланицама ЕУ, свим кандидатима и потенцијалним кандидатима за чланством, али и са државама из којих долазе имигранти у Србију.

Уговорима о реадмисији треба поставити гаранције за повратак уз пуну безбедност и достојанство. Успешна реинтеграција у земљи порекла је кључни фактор за одржив повратак.

Неопходно је успоставити јединствену базу података о легалним и илегалним мигрантима, издатим визама, боравишном и радном статусу странаца и евентуално преузетим мерама према њима.

У складу са стандардима ЕУ неопходно је успостављање посебног прихватиштва за илегалне мигранте. Такође је неопходно обезбедити просторије за први смештај тражилаца азила и унапредити постојеће услове за смештај жртава трговине људима.

Припадници граничне полиције, ангажовани на пословима контроле и обезбеђења државне границе треба да кроз теоријску и практичну обуку стекну неопходна знања и вештине како би идентификовали потенцијалне тражиоце азила, илегалне мигранте и жртве трговине људима.

10. СТРАТЕГИЈСКИ ЦИЉЕВИ ИНТЕГРИСАНОГ УПРАВЉАЊА ГРАНИЦОМ

10.1. Општи циљ

Циљ Стратегије је дефинисање оквира система који ће омогућити успостављање и дугорочно одржавање границе, отворене за кретање људи и трговину, али безбедне и затворене за све видове прекограничних криминалних активности и све друге активности које угрожавају безбедност и стабилност у региону. Систем интегрисаног управљања границом биће у сагласности са правилима, стандардима и препорукама Европске уније за спољне границе.

Остваривање општег циља

Приоритетан задатак по усвајању основног документа Стратегије треба да буде израда Акционог плана за њено спровођење у пракси и посебно, израда и усвајање појединачних стратегија имплементације Стратегије у секторима граничних служби и стратегија имплементације Стратегије у приоритетним функционалним областима као што су обука, телекомуникациони и информационо технолошки системи, инфраструктура и опрема.

Основни документ Стратегије, по својој природи не може да обухвати све акције које је потребно предузети ради њеног спровођења у праксу, па листу активности у оквиру остваривања посебних циљева треба схватити као оквирну а не и коначну. Оперативни документ плана имплементације тек треба да буде израђен, биће свеобухватан али ће и пратити судбину саме Стратегије као живог документа, што значи да ће и сам бити подложен нужним прилагођавањима реалним околностима.

10.2. Посебни циљеви

Посебни циљеви Стратегије интегрисаног управљања границом у Републици Србији у склопу општег стратегијског циља, на националном нивоу су:

Циљ 1 – Правни и регулаторни оквир

У оквиру овог циља потребно је изградити детаљан регулаторни оквир који укључује законе, подзаконске акте и интерне прописе граничних служби, усклађене са моделима, стандардима и препорукама ЕУ за спољне границе и посебно, препорукама за западни Балкан. Посебне активности које треба предузети су:

- Израда каталога позитивних прописа Републике Србије
- Израда анализе разлика између важећих прописа и каталога препорука за примену Шенгенског споразума
- Израда плана усаглашавања прописа (структура, приоритети и носиоци)
- Израда каталога прописа које је потребно приоритетно усвојити
- Закључивање међудржавних споразума са суседним земљама везано за сарадњу у области граничних послова
- Ревизија постојећих споразума
- Прописивање јасних процедура сарадње између граничних служби
- Извршити категоризацију граничних прелаза у сарадњи са надлежним органима суседних држава

Циљ 2 – Организација и управљање

У реализацији овог циља неопходно је обезбедити услове за спровођење Стратегије, успостављање и дугорочно одржавање функционисања система интегрисаног управљања границом, кроз израду оперативног акционог плана на националном нивоу, доношење секторских стратегија граничних служби и обезбеђивање њиховог координираног спровођења. Посебне активности које треба предузети су:

- Доношење заједничког плана израде секторских стратегија
- Израда стратегије интегрисаног управљања границом у сектору Министарства унутрашњих послова
- Израда стратегије интегрисаног управљања границом у сектору Управе царина
- Израда стратегије интегрисаног управљања границом у сектору Ветеринарске инспекцијске службе
- Израда стратегије интегрисаног управљања границом у сектору Фитосанитарне инспекцијске службе
- Формирати интерагенцијско радно тело граничних служби и дефинисати надлежности

- Успостављање потпуне сарадње на свим нивоима и у свим правцима између граничних служби
- По извршеној категоризацији извршити реорганизацију служби на граничним прелазима

Циљ 3 - Процедуре

Кроз практичну имплементацију Стратегије, потребно је усагласити постојеће, развити недостајуће административне процедуре заједничког деловања граничних служби у редовном раду и у ванредним ситуацијама и обезбедити њихову практичну имплементацију. Посебне активности које треба предузети су:

- Усклађивање и рационализација процедура на граничним прелазима
- У сарадњи са суседним земљама израдити планове и процедуре за поступање у ванредним ситуацијама
- Израда приручника и упутстава, заједничких за домаће и граничне службе суседних земаља

Циљ 4 – Људски потенцијали и обука

У оквиру реализације овог циља потребно је успоставити систем планирања кадрова у граничним службама, извршити прилагођавање постојећих планова обуке моделима обуке припадника граничних служби земаља чланица ЕУ и имплементирати овај програм обуке. Посебне активности које треба предузети су:

- Успоставити адекватан систем планирања кадрова за поуну граничних служби
- Систем обуке граничних службеника ускладити са стандардима и најбољом праксом ЕУ
- Креирати систем плана и програма за даље усавршавање стеченог знања (континуирана едукација) преко специјалистичких курсева, као и курсева страних језика
- Осавременити наставне центре за обуку
- Организовати обуку за руководиоце у циљу стицања менаџерских вештина
- Планирати и спровести обуке заједничке за две или више граничних служби, као и обуке за упознавање са основама рада свих граничних служби

Циљ 5 - Телекомуникациона инфраструктура

У склопу општег стратегијског циља, неопходно је успоставити интегрисани телекомуникациони систем високе расположивости и поузданости који ће

омогућити граничним службама телефонске, телефакс, радио и рачунарске везе ради преноса говора, електронских докумената, мултимедијалних садржаја, рачунарских података, интерактивног рада са базама података, као и друге телекомуникационе услуге. Посебне активности које треба предузети су:

- Израда функционалне стратегије развоја телекомуникационе инфраструктуре система за интегрисано управљање границом
- Изградња земаљске телекомуникационе транспортне инфраструктуре
- Оперативно и технолошко телекомуникационо повезивање граничних служби на свим нивоима

Циљ 6 – Информациона технологија

У реализацији овог циља потребно је оптимално искористити расположиве националне ИТ ресурсе граничних служби и државних органа и обезбедити синхронизован развој сектора телекомуникација и информационих технологија у делу који се односи на подршку систему интегрисаног управљања границом. Посебне активности које треба предузети су:

- Израда стратегије информационо-технолошке подршке систему за интегрисано управљање границама
- Повезивање информационих система граничних служби
- Повезивање са информационим системима граничних служби земаља у региону
- Интеграција граничних служби у систем за прикупљање обавештајних података

Циљ 7 – Инфраструктура и опрема

Систем интегрисаног управљања границом може ефикасно да функционише само ако за то буду обезбеђени одговарајући инфраструктурни и технички услови, који одговарају стандардима ЕУ. У склопу тога треба развити реалне планове улагања, синхронизоване између граничних служби, државних органа, јавног и приватног сектора.

Посебне активности које треба предузети су:

- Израда стратегије заједничког инфраструктурног опремања граничних прелаза
- Решавање имовинско правних односа на граничним прелизима

Циљ 8 – Буџет

За успостављање и дугорочно одржавање система за интегрисано управљање границом, како је предвиђено општим циљем Стратегије, неопходно је обезбедити стабилно финансирање његовог успостављања и континуитета у раду и даљем развоју. Посебне активности које треба предузети су:

- Успостављање механизма и инструмената планирања финансирања заједничког инфраструктурног опремања
- Успостављање механизма и инструмената оптималног координирања међународне помоћи

11. ЗАВРШНИ ДЕО

Ову стратегију објавити у "Службеном гласнику Републике Србије".

05 Број: 28-402/2006
У Београду, 26. јануара 2006. године

В Л А Д А

Тачност преписа оверава
ЗАМЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ СЕКРЕТАРА
Драган Блешић

ПРЕДСЕДНИК,
Војислав Коштуница, с.р.

Географске карактеристике границе

Државна граница према Р Мађарској са општим смером протезања југозапад-североисток је у целини утврђена, описана и обележена на одговарајући начин, без спорних делова. Земљиште у граничном појасу и граничном подручју дуж граничне линије је равничарско, благо таласасто и највећим делом обрадиво и добро проходно. Путна мрежа је добро развијена и обезбеђује одговарајућу везу између регионалних, општинских и сеоских насеља у граничном подручју.

Државна граница према Р Румунији са општим смером протезања северозапад-југоисток је у целини утврђена, описана и обележена на одговарајући начин, без спорних делова. У погледу протезања граничне линије у рељефном смислу уочавају се два дела државне границе, и то: банатски део на коме је гранична линија већим делом одређена на копну (само 34 км на речним токовима), а земљиште у граничном појасу и граничном подручју је равничарско и обрадиво и дунавски део на коме је гранична линија одређена на воденој површини. Иначе, на банатском делу постоји добро развијена путна мрежа која обезбеђује добру повезаност свих насељених места у граничном подручју. Други део је део границе на Дунаву.

Државна граница према Р Бугарској са меридијанским смером протезања је у целини утврђена, описана и обележена на одговарајући начин, без спорних делова. Гранична линија се скоро у целини протеже по тешко проходном брдско - планинском земљишту, а најосетљивији и најпроходнији делови на државној граници су у реонима природних отвора, превоја и прелаза, чиме су опредељени и путни правци.

Државна граница према Р Македонији је у целини утврђена, без нерешених (спорних) питања, а поступак обележавања је у току. Гранична линија се највећим делом протеже тешко проходним планинским земљиштем, а најосетљивији и најпроходнији делови државне границе се налазе у реонима природних отвора и планинских превоја.

Државна граница према Р Албанији је у целини утврђена, описана и обележена на одговарајући начин, без спорних делова. Гранична линија се протеже тешко проходним и испресецаним планинским земљиштем, а у граничном појасу и граничном подручју постоји слаба путна комуникација због карактеристика рељефа. Иначе, овај део државне границе је веома осетљив у безбедносном смислу и врло сложен у географско – топографском погледу.

На граници са Р Албанијом, на делу државне границе са Р Македонијом, контролу прелажења државне границе обављају припадници међународних снага стационираних на Косову и Метохији у складу са Резолуцијом Савета Безбедности Уједињених нација 1244, што додатно усложњава неповољну безбедносну ситуацију на овом делу државне границе и територије Р Србије у целини.

На делу територије Р Србије према БиХ није завршен поступак разграничења и идентификација гранична линија. Апроксимативана гранична линија према БиХ највећим делом води реком Савом и Дрином, које чине природне препреке,

па су прилази рекама каналисани на путне правце који излазе на уређена места и мостове.

На делу територије Р Србије према Р Хрватској такође није завршен поступак разграничења и идентификације граничне линије, а апроксимативна гранична линија највећим делом води реком Дунав, осим копненог дела од Дунава до Саве. Путна комуникација на овом делу територије је веома развијена. На копненом делу, ближе реци Сава, терен је испресецан каналима и мањим речним токовима, са мочварним подручјима. На остатку копненог дела веома је развијена мрежа пољских колских путева, који су током целе године, уз мање или веће потешкоће, проходни. На појединим местима, у време обилних падавина и високих водостаја, готово је немогућ приступ обали.

ПРИЛОГ 2

ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗИ

Ред. бр.	НАЗИВ ГРАНИЧНОГ ПРЕЛАЗА	ВИД САОБР.	ВРСТА САОБРАЋАЈА	ГРАНИЧНА ПОЛИЦИЈА	ЦАРИНА	ВЕТЕР. ИНСП.	ФИТО-САН. ИНСПЕКЦ.	ЛУЧКА КАПЕТАНИЈА
Друмски ГП								
1	БАДОВИНЦИ	друмски	међународни	+	+			
2	БАЈИНА БАШТА	друмски	међународни	+	+			
3	КОТРОМАН	друмски	међународни	+	+		+	
4	ЉУБОВИЈА	друмски	међународни	+	+			
5	МАЛИ ЗВОРНИК-Нови мост	друмски	међународни	+	+	+	+	
6	МАЛИ ЗВОРНИК-Стари мост	друмски	међународни	+	+			
7	СРЕМСКА РАЧА(друмски)	друмски	међународни	+	+	+	+	
8	ТРБУШНИЦА	друмски	међународни	+	+			
9	УВАЦ	друмски	међународни	+	+			
10	БАТРОВЦИ	друмски	међународни	+	+	+	+	
11	БАЧКА ПАЛАНКА	друмски	међународни	+	+			
12	БЕЗДАН (друмски)	друмски	међународни	+	+			
13	БОГОЈЕВО (друмски)	друмски	међународни	+	+		+	
14	НЕШТИН	друмски	међународни	+	+			
15	БЕРКАСОВО	друмски	погранични	+				
16	ЈАМЕНА (друмски)*	друмски	погранични					
17	ЉУБА	друмски	међународни	+	+			
18	СОТ	друмски	међународни	+	+			
19	ШИД (друмски)	друмски	међународни	+	+			
20	БАЧКИ БРЕГ	друмски	међународни	+	+			
21	ЂАЛА	друмски	међудржавни	+	+			
22	БАЈМОК	друмски	међудржавни	+	+			
23	КЕЛЕБИЈА	друмски	међународни	+	+			
24	ХОРГОШ (друмски)	друмски	међународни	+	+	+	+	
25	ВАТИН	друмски	међународни	+	+	+	+	
26	КАЛУЂЕРОВО	друмски	међународни	+	+			
27	ВРБИЦА*	друмски	погранични					
28	НАКОВО*	друмски	погранични					
29	ЂЕРДАП	друмски	међународни	+	+			
30	КУСЈАК	друмски	специјални	+				
31	СРПСКА ЦРЊА	друмски	међународни	+	+			
32	ЈАША ТОМИЋ*	друмски	погранични					
33	МЕЂА*	друмски	погранични					
34	ВРШКА ЧУКА	друмски	међународни	+	+			
35	ГРАДИНА	друмски	међународни	+	+	+	+	
36	МОКРАЊЕ	друмски	међународни	+	+			
37	РИБАРЦИ	друмски	међународни	+	+			
38	СТРЕЗИМИРОВЦИ	друмски	међународни	+	+			
39	ГЛОБОЧИЦА**	друмски	међународни					
40	ЂЕН.ЈАНКОВИЋ (друм.)**	друмски	међународни					
41	ПРЕШЕВО (друмски)	друмски	међународни	+	+	+	+	
42	П.ПЧИЊСКИ	друмски	међународни	+	+			
43	ВРЊИЦА**	друмски	међународни					
44	ЂАФА ПРУШИТ**	друмски	међународни					

Скелски ГП

1	ВАЈСКА	скелски	погранични	+				
2	ЈАМЕНА (скелски)	скелски	меѓународни	+	+			

Железнички ГП

1	БРАСИНА	железн.	меѓународни	+				
2	СРЕМСКА РАЧА (железн.)	железн.	меѓународни	+	+			
3	БОГОЈЕВО (железн.)*	железн.	меѓународни					
4	ШИД (железнички)	железн.	меѓународни	+	+	+	+	
5	СУБОТИЦА	железн.	меѓународни	+	+	+	+	
6	ХОРГОШ (железнички)	железн.	меѓународни	+				

7	ВРШАЦ	железн.	меѓународни	+	+	+	+	
8	КИКИНДА	железн.	меѓународни	+	+		+	
9	ДИМИТРОВГРАД	железн.	меѓународни	+	+	+	+	
10	ЉЕН.ЈАНКОВИЋ (жел.)**	железн.	меѓународни					
11	ПРЕШЕВО (железнички)	железн.	меѓународни	+	+	+	+	

Речни ГП

1	БЕЗДАН (речни)	речни	меѓународни	+	+	+	+	+
2	АПАТИН	речни	меѓународни	+	+			+
3	ДОЊИ МИЛАНОВАЦ	речни	меѓународни	+				
4	КЛАДОВО	речни	меѓународни	+	+			+
5	ТЕКИЈА	речни	меѓународни	+				
6	ПРАХОВО	речни	меѓународни	+	+			+
7	ВЕЛИКО ГРАДИШТЕ	речни	меѓународни	+	+	+	+	+
8	КАЊИЖА	речни	меѓународни	+				+
9	НОВИ САД	речни	меѓународни	+	+			+
10	БЕОГРАД	речни	меѓународни	+	+			+
11	ГОЛУБАЦ*	речни	меѓународни					

Аеродромски ГП

1	НИШ	ваздушни	меѓународни	+	+			
2	ПРИШТИНА**	ваздушни	меѓународни					
3	СУРЧИН-БЕОГРАД	ваздушни	меѓународни	+	+	+	+	

Одлуком Владе Р Србије 05 број 28-7133/2005-1 од 10.11.2005.године ("Сл. гласник број 97/05 од 11.10.2005.год.) отворено је 5 граничних прелаза за погранични саобраћај на граници према Р Македонији и то:Трговиште-Огут; Голеш-Голема Црцорија; Миратовац-Лојане; Стрезовце-Сопот и Славујевац-Петровац. Одлука је ступила на снагу 19.11.2005.године, а тек предстоји успостављање служби на њима.

СПП УКУПНО - 38 (5 на АП КиМ)

ГП УКУПНО - 76 (6 на АП КиМ и 5 нових према Р Македонији)

ГП ПО ВИДОВИМА САОБРАЋАЈА:

- ГП за друмски саобраћај 49
- ГП за желенички саобраћај 11
- ГП за речни саобраћај 11
- ГП за ваздушни саобраћај 3
- ГП за скелски саобраћај 2

ГП ПО КАТЕГОРИЗАЦИЈИ:

- ГП за меѓународни саобраћај 59
- ГП за меѓудржавни саобраћај 4
- ГП за погранични саобраћај 12
- ГП за специјални саобраћај 1

ГП ПРЕМА ГРАНИЦАМА:

- БиХ 12
- Хрватска 13
- Мађарска 8
- Румунија 13
- Бугарска 6
- Македонија 11
- Албанија 2

РЕЧНИ ГП - 8

АЕРОДРОМСКИ ГП - 3

* Не одвија се саобраћај

** Граничне службе нису присутне

ПРИЛОГ 3

ПРЕГЛЕД ПРАВНИХ ПРОПИСА

Закона, других прописа и међународних уговора који су од значаја за поступање Министарства унутрашњих послова и правосудних органа у вршењу послова контроле прелажења и обезбеђења државне границе

Закони и други прописи (домаће право)

- Закон о министарствима ("Сл. гласник РС" бр. 19/04, 84/04, 79/05);
- Закон о државној управи ("Сл. гласник РС" бр. 79/05);
- Закон о полицији ("Службени гласник РС" бр. 101/05);
- Закон о прелажењу државне границе и кретању у граничном појасу ("Службени лист СФРЈ", бр. 34/79, 56/80, 53/85 и "Службени лист СРЈ", бр. 28/96 и 68/02);
- Закон о кретању и боравку странаца ("Службени лист СФРЈ", бр. 56/80, 53/85, 30/89, 26/90, 53/91; "Службени лист СРЈ", бр. 28/96 и 68/02 и "Службени лист СЦГ", број 12/05);
- Закон о путним исправама југословенских држављана ("Службени лист СРЈ", бр. 33/96, 49/96, 12/98, 16/99, 15/00, 7/01, 71/01, 23/02, 53/02, 68/02 и 5/03);
- Закон о азилу ("Службени лист СЦГ", број 12/05);
- Закон о поморској и унутрашњој пловидби ("Службени лист СРЈ", бр. 12/98, 74/99 и 73/00);
- Закон о ваздушном саобраћају ("Службени лист СРЈ", бр. 12/98, 5/99, 73/00 и 70/01);
- Закон о основама безбедности саобраћаја на путевима ("Службени лист СФРЈ"; бр. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 и 11/91 и "Службени лист СРЈ", бр. 34/92, 13/93, 24/94, 28/96 и 3/02);
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима (Пречишћени текст) (Службени гласник РС, бр. 53/82, 15/84, 5/86 и 21/90 и "Службени гласник РС", бр. 28/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 25/97);
- Закон о превозу опасних материја ("Службени лист СФРЈ", бр. 27/90 и 45790 и "Службени лист СРЈ", бр. 28/96 и 68/02);
- Законик о кривичном поступку ("Службени лист СРЈ" бр. 70/01, 68/02 и "Сл. гласник РС" бр. 58/04);
- Закон о извршењу кривичних санкција ("Сл. гласник РС" бр. 85/05);
- Закон о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала ("Сл. гласник РС" бр. 42/02, 27/03, 39/03, 67/03, 29/04, 58/04, 45/05 и 61/05);
- Закон о организацији и надлежности државних органа у поступку против учинилаца ратних злочина ("Сл. гласник РС" бр. 67/03 и 135/04);
- Уредба о одређивању граничних прелаза и контроли прелажења државне границе ("Службени лист СРЈ", број 2/92);
- Уредба о доласку и боравку страних јахти и страних чамаца намењених разоноди или спорту у обалном мору, рекама и језерима Савезне Републике Југославије ("Службени лист СФРЈ", бр. 38/87, 33/88 и "Службени лист СРЈ", број 28/02);
- Уредба о контроли преласка административне линије према Косову и Метихији ("Службени лист СРЈ"; број 41/02);
- Одлука о укидању виза за улазак и боравак у Србији и Црној Гори ("Службени лист СЦГ", број 21/03);

- Одлука о укидању виза за транзит преко територије Србије и Црне Горе за држављане Републике Турске, Руске Федерације, Републике Украјине и Републике Албаније ("Службени лист СЦГ", број 43/03);
- Одлука о проширењу граничног појаса на појединим деловима државне границе ("Службени лист СФРЈ", број 4/80 и "Службени лист СРЈ", број 35/98);
- Одлука о утврђивању граничног појаса на појединим деловима државне границе Србије и Црне Горе ("Службени лист СРЈ", бр. 35/98 и 11/99 и "Службени лист СЦГ", број 4/05);
- Одлука о уступању послова обезбеђења државне границе, потребних средстава која служе за вршење тих послова и преузимању професионалних припадника Војске Србије и Црне Горе на рад у МУП Републике Србије ("Службени лист СЦГ", број 4/05);
- Одлука о уступању послова обезбеђења дела административне линије са Косовом и Метохијом и контролу копнене зоне безбедности МУП-у Републике Србије ("Службени лист СЦГ", број 4/05);
- Правилник о подручјима и објектима које обухватају гранични прелази за међународни саобраћај и гранични прелаз за погранични саобраћај ("Службени лист СФРЈ", број 8/80);
- Правилник о начину утврђивања и решавања граничних инцидената и других повреда државне границе ("Службени лист СФРЈ", број 12/80);
- Правилник о контроли прелажења државне границе и о кретању, боравку, настањивању, лову и риболову у граничном појасу ("Службени лист СФРЈ", број 14/80);
- Правилник о начину издавања путних и других исправа и виза странцима и о обрасцима тих исправа и виза ("Службени лист СФРЈ", број 44/81 и "Службени лист СРЈ", бр. 23/00, 24/00 и 67/01);
- Правилник о простору, просторијама, техничкој опреми и начину вршења контрадиверзионог прегледа на аеродрому ("Службени лист СРЈ", број 13/00);
- Правилник о начину предаје и враћања хладног и ватреног оружја и муниције, претресу лица и ствари у јавном авио транспорту ("Службени лист СРЈ", број 13/00);
- Правилник о начину употребе грба и заставе Савезне Републике Југославије на одређеним објектима на граници Савезне Републике Југославије и другим објектима у Савезној Републици Југославији у близини границе ("Службени лист СРЈ", број 12/94);
- Правилник о условима и начину ископавања и преношења умрлих лица ("Службени лист СФРЈ", број 42/85);
- Наредба о одређивању делова граничног појаса у којима се држављани СФРЈ и странци могу кретати и боравити без дозволе ("Службени лист СФРЈ", бр. 5/80 и 44/83);
- Наредба о забрани сетве одређених врста пољопривредних култура и сађења одређених врста воћака и другог дрвећа у граничном појасу и о прочишћавању граничног појаса ("Службени лист СФРЈ", број 3/74);
- Правилник о начину превоза опасних материја у друмском саобраћају ("Службени лист СФРЈ", број 82/90);
- Правилник о начину превоза опасних материја у железничком саобраћају ("Службени лист СФРЈ", број 25/92);
- Правилник о начину превоза опасних материја у поморском саобраћају и саобраћају на унутрашњим пловним путевима ("Службени лист СФРЈ", број 17/87);
- Упутство о спровођењу Закона о прелажењу државне границе и кретању у граничном појасу ("Службени лист СФРЈ"- Поверљиво гласило, број 13/90)

Међународни уговори и конвенције

гранични прелази, гранична линија, граничне ознаке, гранични инциденти, граничне реке, погранични саобраћај и друга питања:

- Закон о потврђивању Уговора између Савене Републике Југославије и Републике Македоније о протезању и опису државне границе ("Службени лист СРЈ" - Међународни уговори, број 1/01);
- Закон о потврђивању Споразума између Савезне владе Савезне Републике Југославије и Владе Републике Мађарске о отварању и изградњи граничног прелаза Хоргош-Реске ("Службени лист СРЈ - Међународни уговори", број 1/02);
- Закон о ратификацији Споразума између Савета министара Србије и Црне Горе и Владе Републике Бугарске о граничној контроли и поступку у железничком саобраћају, са прилогом („Службени лист СЦГ" - Међународни уговори, бр. 13/2005)";
- Закон о ратификацији Конвенције између Савета министара Србије и Црне Горе и Владе Републике Бугарске о обнављању, обележавању и одржавању граничне линије и граничних ознака на заједничкој државној граници ("Службени лист СЦГ" - Међународни уговори, број 9/04);
- Одлука о ратификацији Споразума између Владе СФРЈ и Владе НСР Албаније о мерама за спречавање и решавање инцидента на југословенско-албанској државној граници ("Службени лист СФРЈ" - додаток, број 10/80);
- Правилник о процедури рада Главне мешовите комисије и локалних мешовитих комисија за решавање инцидента на југословенско-албанској државној граници (сачињен у Тирани 09.06.1978. године);
- Уредба о ратификацији Протокола о одређивању правила за заједничко коришћење воде која се налази на два тачкама на линији државне југословенско-албанске границе и о повраћају стоке без власника која пређе државну југословенско-албанску границу ("Службени лист ФНРЈ" - додаток, број 3/55);
- Уредба о ратификацији Споразума између Југославије и Албаније о начину поступка локалне мешовите комисије у случају убистава, рањавања или повреда војних и цивилних лица ("Службени лист ФНРЈ" - додаток 4/58);
- Решење о одобрењу Протокола о прелетању заједничке државне границе Југославије и Албаније ("Службени лист ФНРЈ" - додаток 10/57);
- Уредба о ратификацији Споразума између Југославије и Албаније о водопривредним питањима ("Службени лист ФНРЈ" - додаток 11/57);
- Уредба о ратификацији Споразума о унификацији исправа за прелажење југословенско-албанске границе у службене сврхе ("Службени лист СФРЈ - Међународни уговори", бр. 8/86);
- Решење о потврди Споразума о коришћењу двовласничких имања на државној граници између ФНРЈ и НР Бугарске ("Службени лист ФНРЈ", број 108/47);
- Закон о ратификацији Споразума о делимичној измени граничне линије на реци Тимок закљученог између ФНРЈ и НР Бугарске ("Службени лист ФНРЈ" - додаток 3/63);
- Уредба о ратификацији Споразума између Југославије и Бугарске о начину испитивања и решавања граничних повреда насталих на југословенско-бугарској граници ("Службени лист СФРЈ"- додаток 7/66 и Међународни уговори 12/84); Правила о раду Централне мешовите граничне комисије из наведеног споразума, израђена у Софији 13.11.1968. године и Правила о раду секторских мешовитих граничних комисија и граничних опуномоћеника на основу истог споразума, израђена у Софији 07.10.1972. године;

- Уредба о ратификацији Споразума о регулисању малограничног саобраћаја лица у пограничној зони између влада Југославије и Бугарске ("Службени лист СФРЈ" - додаток 27/73);
- Уредба о ратификацији Споразума о пограничној робној размени између Југославије и Бугарске ("Службени лист СФРЈ", - додаток 26/71);
- Решење о установљавању граничног ваздушног коридора на југословенско-бугарској граници ("Службени лист ФНРЈ", број 39/56);
- Споразум између Савета министара СЦГ и Владе Р Бугарске о граничној контроли и поступку у железничком саобраћају (2005. године);
- Уредба о ратификацији Споразума о рибарству у водама Дунава између Југославије, Бугарске, Румуније и Совјетског Савеза ("Службени лист ФНРЈ" - додаток 8/58);
- Уредба о ратификацији Споразума између Југославије и Бугарске о рибарству у граничним водама ("Службени лист ФНРЈ" - додаток 9/62);
- Уредба о ратификацији Протокола о измени члана 11. Конвенције о рибарењу у водама Дунава, потписане у Букурешту 28.01.1958. године ("Службени лист СФРЈ" - међународни уговори 8/86);
- Уредба о ратификацији Споразума између Југославије и Бугарске о ближем регулисању пловидбе на Дунаву ("Службени лист ФНРЈ" - додаток 4/58);
- Уредба о ратификацији Споразума о водопривредним питањима између Југославије и Бугарске и Статута југословенско-бугарске комисије за водопривреду ("Службени лист ФНРЈ" - додаток 11/58);
- Закон о ратификацији Споразума између СФРЈ и НР Мађарске о контроли прелажења државне границе на Дунаву у Бездану и Мохачу ("Службени лист СФРЈ" - Међународни уговори, бр. 2/86);
- Уредба о ратификацији Споразума о регулисању малограничног саобраћаја лица у пограничној зони између Југославије и Мађарске ("Службени лист СФРЈ" - Међународни уговори, бр. 8/77);
- Уредба о ратификацији Конвенције између СИБ Скупштине СФРЈ и Владе НР Мађарске о обнављању, обележавању и одржавању граничне линије и граничних ознака на југословенско-мађарској државној граници ("Службени лист СФРЈ" - Међународни уговори, бр. 10/85);
- Уредба о ратификацији Споразума о рибарењу у пограничним водама између Југославије и Мађарске ("Службени лист ФНРЈ" - додаток 4/58);
- Уредба о ратификацији Споразума између Владе СФРЈ и Владе НР Мађарске о предупређењу и решавању повреда граничног режима на југословенско-мађарској државној граници ("Службени лист СФРЈ" - додаток 6/80);
- Правила о раду југословенско-мађарске Главне мешовите комисије за решавање повреда граничног режима (Београд, 27.10.1979. године);
- Правила о раду југословенско-мађарских локалних мешовитих комисија за решавање повреда граничног режима (Суботица, 22.12.1979. године);
- Одобрење Споразума између ФНРЈ и НР Мађарске о поступку за враћање лица залуталих или намерно прешлих преко југословенско-мађарске границе ("Службени лист ФНРЈ" - додаток 2/57);
- Уредба о ратификацији Споразума о допуни Споразума о регулисању пограничног железничког саобраћаја између СФРЈ и НР Мађарске ("Службени лист СФРЈ" - додаток 51/76);
- Уредба о ратификацији Споразума о регулисању малограничног промета између Југославије и Мађарске ("Службени лист СФРЈ" - додаток 3/66);
- Одлука о ратификацији Правилника о раду Сталне мешовите југословенско-мађарске комисије за малогранични саобраћај лица ("Службени лист СФРЈ" - додаток 10/78);
- Уредба о ратификацији Споразума између Владе СФРЈ и Владе НР Мађарске о унификацији исправа за прелажење југословенско-мађарске границе у службене сврхе ("Службени лист СФРЈ" - додаток 9/77);

- Уредба о ратификацији Споразума између Владе ФНРЈ и НР Мађарске о пловидби реком Тисом ("Службени лист ФНРЈ" - додаток 9/56);
- Уредба о ратификацији Споразума између ФНРЈ и НР Мађарске о водопривредним питањима ("Службени лист ФНРЈ" - додаток 15/56);
- Закон о ратификацији Споразума између Савета министара Србије и Црне Горе и Владе Румуније о условима путовања њихових држављана, са Анексом ("Службени лист СЦГ - Међународни уговори", број 3/05);
- Уредба о ратификацији Конвенције између Југославије и Румуније о чувању, одржавању, обнови и заштити граничних стубова и ознака ("Службени лист ФНРЈ" - одатак 5/58);
- Уредба о ратификацији Споразума између Владе Југославије и Владе Румуније о рибарству у пограничним водама између Југославије и Румуније ("Службени лист ФНРЈ" - додаток 1/62);
- Уредба о ратификацији Споразума између Владе СФРЈ и Владе СР Румуније о малогранично саобраћају лица у пограничној зони ("Службени лист СФРЈ" - додаток бр. 55/70 и 17/72);
- Уредба о ратификацији Споразума између Југославије и Румуније о начину решавања појединих питања граничног режима на југословенско-румунској граници ("Службени лист СФРЈ" - додаток 14/64 и 26/76); Правилник о раду мешовите комисије предвиђене чланом 8. овог споразума (Београд, 04.11.1964. године);
- Одлука о ратификацији Споразума између Југославије и Румуније о унификацији дозвола за прелажење југословенско-румунске државне границе ("Службени лист СФРЈ" - додаток 5/66);
- Уредба о ратификацији Споразума између Југославије и Румуније о отварању граничног прелаза за међународни друмски саобраћај путника и робе Калуђерово-Најдаш ("Службени лист СФРЈ" - додаток 39/72);
- Уредба о ратификацији Споразума између влада Југославије и Румуније о отварању друмског граничног прелаза на југословенско-румунској државној граници Ђердап-Портиле де Фиер ("Службени лист СФРЈ" - додаток 49/74);
- Одлука о ратификацији Споразума између СФРЈ и Румуније о олакшаном прелажењу југословенско-румунске државне границе од стране држављана двеју земаља поводом празника, традиционалних приредби и других свечаности ("Службени лист СФРЈ" - додаток 54/74);
- Уредба о ратификацији Конвенције између Владе СФРЈ и Владе СР Румуније о регулисању граничног железничког саобраћаја ("Службени лист СФРЈ" - додаток 4/81);
- Уредба о ратификацији Споразума између Владе СФРЈ и Владе СР Румуније о утврђивању и контроли примене правила пловидбе, одржавању и побољшању услова пловидбе на сектору где Дунав чини границу између две државе ("Службени лист СФРЈ" - додаток 2/78);
- Закон о ратификацији Споразума између Србије и Црне Горе и Босне и Херцеговине о поједностављеном поступку промета људи и робе на граничним прелазима Увац-Увац и Ваган-Устибар ("Службени лист СЦГ-међународни уговори", број 6/05);
- Указ о ратификацији Конвенције о режиму пловидбе на Дунаву ("Службени лист ФНРЈ", број 8/49);
- Указ о проглашењу Закона о ратификацији Оквирног споразума о сливу реке Саве, Протокола о режиму пловидбе уз Оквирни споразум о сливу реке Саве и Споразума о изменама и допунама Оквирног споразума о сливу реке Саве, Протокола о режиму пловидбе уз Оквирни споразум о сливу реке Саве („Службени лист СЦГ" - Међународни уговори, бр. 12/2004);
- Закон о потврђивању Споразума између Савезне владе СРЈ и Владе Р Македоније о регулисању граничног железничког саобраћаја ("Службени лист СРЈ" - међународни уговори, бр. 5/96);

- Закон о потврђивању споразума између Савезне владе Савезне Републике Југославије и Владе Републике Хрватске о регулисању граничног железничког саобраћаја, са прилозима („Службени лист СРЈ” - Међународни уговори, бр. 1/98).”

укидање виза и такса на визе

- Србија и Црна Гора, односно ранија Југославија закључила је неколико десетина билатералних споразума о укидању виза за носиоце одређених пасоша (дипломатских, односно дипломатских и службених, односно свих врста путних исправа) као и о укидању такса на визе;

дипломатски представници, привилегије и имунитети, избеглице и

лица без држављанства, реадмисија

- Закон о ратификацији Бечке конвенције о дипломатским односима ("Службени лист СФРЈ"-додатак 2/64);
- Уредба о ратификацији Конвенције о статусу избеглица са завршним актом Конвенције опуномоћеника Уједињених нација о статусу избеглица ("Службени лист ФНРЈ" додатак 7/60);
- Уредба о ратификацији Протокола о статусу избеглица ("Службени лист СФРЈ"-додатак 15/67);
- Уредба о ратификацији Конвенције о статусу лица без држављанства ("Службени лист ФНРЈ"-додатак 8/59);
- Уредба о ратификацији Конвенције о привилегијама и имунитетима Уједињених нација ("Службени лист ФНРЈ", бр. 20/50);
- Уредба о ратификацији Споразума по коме носиоци важећих путних исправа УН могу без обавезе прибављања југословенске визе улазити на територију СФРЈ ("Службени лист СФРЈ" - Међународни уговори, бр. 1/85);
- Уредба о ратификацији Ревидираног текста Додатка VII уз Конвенцију о привилегијама и имунитетима специјализованих агенција Организације уједињених нација (Службени лист ФНРЈ, односно СФРЈ - Међународни уговори, бр. 8/59, 11/60, 10/64, 36/70);
- Указ о ратификацији Конвенције о привилегијама и имунитетима специјализованих установа (Службени лист ФНРЈ, односно СФРЈ, бр. 4/52, 8/59, 11/60, 10/64, 5/68, 36/70 и 11/79);
- Уредба о ратификацији Споразума о привилегијама и имунитетима Међународне агенције за атомску енергију ("Службени лист СФРЈ"- додатак, бр. 1/64);
- Уредба о ратификацији Конвенције о привилегијама и имунитетима Дунавске комисије ("Службени лист СФРЈ" - додатак, бр. 7/64);
- Закон о ратификацији Протокола о правној способности и привилегијама и имунитетима Европског удружења слободне трговине ("Службени лист СФРЈ" - Међународни уговори, бр. 1/91);
- Закон о ратификацији Општег споразума о привилегијама и имунитетима Савета Европе, са протоколима ("Службени лист СЦГ" - Међународни уговори, бр. 12/2004);
- Закон о ратификацији Протокола о привилегијама и имунитетима Европске организације за телекомуникације преко сателита EUTELSAT, с резервама СФРЈ ("Службени лист СФРЈ" - Међународни уговори, бр. 10/89);
- Закон о потврђивању Споразума између СРЈ и Међународне организације за миграције о привилегијама и имунитетима ове организације ("Службени лист СРЈ - Међународни уговори", бр. 1/95);

- Закон о потврђивању Споразума између Савезне владе СРЈ и Међународне федерације друштва Црвеног крста и Црвеног полумесеца о статусу Међународне федерације и њене делегације у СРЈ ("Службени лист СРЈ - Међународни уговори", бр. 4/96);
- Србија и Црна Гора, односна ранија СРЈ закључила је са 16 земаља билатералне споразуме о реадмисији (поновном прихвату лица која не испуњавају или више не испуњавају услове за улазак или боравак на територији друге државе);

конзуларни представници и њихове привилегије и имунитети

- Закон о ратификацији Бечке конвенције о конзуларним односима ("Службени лист СФРЈ" - додатак, бр. 5/66);
- Србија и Црна Гора, односно ранија Југославија закључила је више десетина билатералних конзуларних конвенција са другим државама;

опојне дроге, трговина женама и белим робљем, сузбијање

организованог криминала, тероризма и прекограничног криминала

- Закон о потврђивању Конвенције УН против транснационалног организованог криминала и допунских протокола ("Службени лист СРЈ - Међународни уговори", бр. 6/01);
- Закон о потврђивању Европске конвенције о сузбијању тероризма ("Службени лист СРЈ - Међународни уговори", бр. 10/01);
- Закон о потврђивању Међународне конвенције о сузбијању финансијског тероризма ("Службени лист СРЈ - Међународни уговори", бр. 7/02);
- Закон о ратификацији Протокола којим се мења Конвенција за сузбијање трговине женама и децом и Конвенције о сузбијању трговине одраслим женама ("Службени лист ФНРЈ", бр. 41/50);
- Закон о ратификацији Конвенције о сузбијању и укидању трговине лицима и експлоатације других ("Службени лист ФНРЈ", бр. 2/51);
- Закон о ратификацији Протокола којим се мењају међународни споразуми за успешну заштиту од криминалне трговине познате под именом "трговина белим робљем" и Међународне конвенције о сузбијању трговине белим робљем ("Службени лист ФНРЈ" - додатак, бр. 2/51);
- Закон о ратификацији Конвенције Уједињених нација против незаконитог промета опојних дрога и психотропних супстанци ("Службени лист СФРЈ" - Међународни уговори, бр. 14/90);
- Закон о ратификацији Конвенције о психотропним супстанцама ("Службени лист СФРЈ", 40/73);
- Уредба о ратификацији Јединствене конвенције о опојним дрогама, сачињене у Њујорку 30.03.1961. године ("Службени лист СФРЈ" - додатак, бр. 2/64);
- Закон о ратификацији Протокола о изменама и допунама Јединствене конвенције о опојним дрогама из 1961. године ("Службени лист СФРЈ" - додатак, бр. 3/78);
- ранија СРЈ закључила је више билатералних међународних уговора са другим државама о сузбијању организованог криминала, тероризма, недозвољене трговине опојним дрогама и других тежих облика међународног криминала.

У области правне помоћи у кривичним стварима, односно екстрадиције од значаја су следећи међународни уговори:

Мултилатерални:

- Европска конвенција о међусобном пружању правне помоћи у кривичним стварима од 20. априла 1959. године са додатним протоколом од 17. марта 1078. године (Сл. лист СРЈ-му 10/01);
- Европска конвенција о екстрадицији од 13. децембра 1957. са додатним протоколима од 15. октобра 1975. и 17. марта 1978. (Сл. лист СРЈ-му 10/01)
- Европска конвенција о међународном важењу кривичних пресуда са додацима од 28. маја 1970. (Сл. лист СРЈ-му 13/02);
- Конвенција против транснационалног организованог криминала са додатним протоколима (Сл. лист СРЈ-му 6/01 и 11/05);

Билатерални:

- Конвенција о издавању кривца између Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца и Арбанске Републике од 22. јуна 1926. ("Службене новине бр. 117/1929"), ступила на снагу 17. маја 1929. године;
- Уговор о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима између СФРЈ и Демократске Народне Републике Алжир од 31. марта 1982. ("Сл. лист СФРЈ-му 2/83", исправка објављена у Сл. листу СФРЈ-му 10/84"), ступио на снагу 20. децембра 1984. године;
- Уговор о правној помоћи у кривичним стварима између СРФЈ и Републике Аустрије од 1. фебруара 1982. ("Сл. лист СФРЈ-му 2/83"), ступио на снагу 1. јануара 1984 и
Уговор о издавању између СФРЈ и Републике Аустрије од 1. фебруара 1982. ("Сл. лист СФРЈ-му 2/83"), ступио на снагу 1. јануара 1984. године;
- Конвенција о екстрадицији и правној помоћи у кривичним стварима између СФРЈ и Краљевине Белгије од 4. јуна 1971. ("Сл. лист СФРЈ-му додатак 9/73"), ступила на снагу 1. новембра 1972. године;
- Уговор о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима између СЦГ и Босне и Херцеговине (Сл. лист СЦГ-му 6/05);
- Уговор о узајамној правној помоћи између ФНРЈ и Народне Републике Бугарске од 23. марта 1956 ("Сл. лист ФНРЈ-дodataк 1/75"), ступио на снагу 17. јануара 1957. године;
- Уговор о регулисању правних односа у грађанским, породичним и кривичним стварима између СФРЈ и Чехословачке Социјалистичке Републике од 20. јануара 1964. ("Сл. лист СФРЈ-дodataк 13/64"), ступио на снагу 2. августа 1964. године;
- Конвенција о узајамној правној помоћи у кривичним стварима између СФРЈ и Француске Републике од 29. октобра 1969. ("Сл. лист СФРЈ-дodataк 16/71"), ступила на снагу 1. новембра 1970. и
Конвенција о издавању између СФРЈ и Француске Републике од 23. септембра 1970. ("Сл. лист СФРЈ-дodataк 43/71"), ступила на снагу 1. августа 1971. године;
- Конвенција о узајамним правним односима између ФНРЈ и Краљевине Грчке од 18. јуна 1959. ("Сл. лист ФНРЈ-дodataк 7/60"), ступила на снагу 31. марта 1960. године;
- Уговор о издавању кривца између Краљевине Србије и Краљевине Холандије од 28. фебруара 1896. ("Српске новине бр. 275/1896");
- Уговор о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима између СРЈ и Републике Хрватске од 15. септембра 1997. ("Сл. лист СРЈ-му 1/98"), ступио на снагу 28. маја 1998. године;
- Конвенција о правној и судској заштити односних држављана између Краљевине Срба Хрвата и Словенаца и Италије од 6. априла 1922.

- (“Службене новине бр. 42/31”), примењују се чланови 13-16 ове конвенције у складу са чланом 26. Конвенције о узајамној правној помоћи у грађанским и управним стварима између ФНРЈ и Италијанске Републике од 3. децембра 1960. године;
- Уговор о правној и судској сарадњи између СФРЈ и Републике Ирак од 23. маја 1986. (“Сл. лист СФРЈ-му 1/87”), ступио на снагу 11. августа 1987. године;
 - Уговор о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима између СФРЈ и Републике Кипар од 19. септембра 1984. (“Сл. лист СФРЈ-му 2/86”), ступио на снагу 15. фебруара 1987. године;
 - Уговор о узајамном правном саобраћају између СФРЈ и Народне Републике Мађарске од 7. марта 1968. (“Сл. лист СФРЈ-додатак 3/68”), ступио на снагу 18. јануара 1969. новелиран 25. априла 1986. измене и допуне објављене у “Сл. листу СФРЈ-му 1/87” ступиле на снагу 5. децембра 1987. године;
 - Уговор о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима између СЦГ и Републике Македоније од 6. јула 2004. (“Сл. лист СЦГ-му 22/04”), ступио на снагу 9. марта 2005. године;
 - Уговор о пружању правне помоћи у грађанским, породичним и кривичним стварима између СФРЈ и Монголске Народне Републике од 8. јуна 1981. (“Сл. лист СФРЈ-му 7/82”), ступио на снагу 27. марта 1983. године;
 - Уговор о правној помоћи у кривичним стварима између СФРЈ и СР Немачке од 1. октобра 1971. (“Сл. лист СФРЈ 33/72”), ступио на снагу 8. јануара 1975. и Споразум о издавању између СФРЈ и СР Немачке од 26. новембра 1970 (“Сл. лист СФРЈ-додатак 17/76”), ступио на снагу 14. новембра 1975. године;
 - Уговор о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима између ФНРЈ и НР Пољске од 6. фебруара 1960. (“Сл. лист ФНРЈ-додатак 5/63”), ступио на снагу 5. јуна 1963. године;
 - Уговор о правној помоћи између ФНРЈ и Румунске НР од 18. октобра 1960. (“Сл. лист ФНРЈ-додатак 8/61”), ступио на снагу 1. октобра 1961. са Додатним протоколом од 21. јануара 1972. (“Сл. лист СФРЈ-додатак 8/61”), ступио на снагу 3. новембра 1970. године;
 - Уговор о правној помоћи у грађанским, породичним и кривичним стварима између ФНРЈ и СССР од 24. фебруара 1962. (“Сл. лист ФНРЈ-додатак 5/63”), ступио на снагу 26. маја 1963. године;
 - Конвенција о издавању криваца од 12.10.1901. између Краљевина Србије и Уједињених Држава Америчких (“Српске новине бр. 33/1902”), ступила на снагу 12. јуна 1902. године;
 - Уговор о правној помоћи у кривичним стварима и издавању између СФРЈ и Краљевине Шпаније од 8. јула 1980. (“Сл. лист СФРЈ-му 3/81”), ступио на снагу 26. маја 1982. године;
 - Конвенција о издавању криваца између Краљевине Србије и Швајцарске од 16. новембра 1887. (“Српске новине бр. 83/1888”), ступила на снагу 5. јула 1888. године;
 - Конвенција о судској правној помоћи у кривичним стварима између СФРЈ и Републике Турске од 8. октобра 1973. (“Сл. лист СФРЈ-додатак 1/76”) ступила на снагу 3. маја 1975. и
Конвенција о издавању између СФРЈ и Републике Турске од 17. новембра 1973. (“Сл. лист СФРЈ-додатак 47/75”), ступила на снагу 3. маја 1975.
Уговор о узајамном издавању криваца између Краљевине Србије и Уједињеног Краљевства Велике Британије од 6. децембра 1900. (“Српске новине бр. 35/1901”) ступио на снагу 23. фебруара 1901. године;

У области трансфера осуђених лица од значаја су следећи међународни уговори:

Мултилатерални:

- Конвенција о трансферу осуђених лица од 21. марта 1983. са Додатним Протоколом од 18. децембра 1997. (Сл. лист СРЈ-му 4/01);

Билатерални:

Србија и Црна Гора је страна уговорница следећих билатералних уговора:

- Уговор, између СФРЈ и Републике Аустрије, о међусобном извршавању судских одлука у кривичним стварима од 1. фебруара 1982. ("Сл. лист СФРЈ-му 6/83"), ступио на снагу 1. јануара 1984. године;
- Уговор, између СЦГ и Босне и Херцеговине, о међусобном извршавању судских одлука у кривичним стварима од 24. фебруара 2005. године (Сл. лист СЦГ-му 6/05), није ступио на снагу;
- Уговор између СФРЈ и ЧССР о међусобној предаји осуђених лица ради издржавања казне затвора од 23. маја 1989. године (Сл. лист СФРЈ-му 6/90), ступио на снагу 27. октобра 1990. године (примењује се у погледу Чешке Републике и Словачке Републике као сукцесора ЧССР);
- Уговор између СФРЈ и Краљевине Данске, о међусобној предаји осуђених лица ради издржавања казне затвора од 28. октобра 1998. године (Сл. лист СФРЈ-му 5/89), ступио на снагу 6. маја 1989. године;
- Уговор између СЦГ и Републике Македоније, о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима од 6 јула 2004. године (Закон о ратификацији Уговора између СЦГ и Републике Македоније о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима Сл. лист СЦГ-му 22/04), ступио на снагу 9. марта 2005. године и
- Уговор између СФРЈ и Републике Турске о међусобној предаји осуђених лица ради издржавања казне затвора од 22. јуна 1989. године (Сл. лист СФРЈ-му 7/90), није ступио на снагу

У грађанској материји од значаја су следећи мултилатерални међународни уговори:

- Конвенција о грађанскоправним аспектима међународне отмице деце од 25. октобра 1980. ("Сл. лист СФРЈ-му 7/91");
- Европска конвенција о признању и извршењу одлука о старању о деци и о поновном успостављању односа старања ("Сл. лист СРЈ-му 1/01")

ПРАВНИ ПРОПИСИ КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ЦАРИНЕ

Правни основ царинског система чине:

- Царински закон (Сл. гласник РС бр. 73 од 18. јула 2003; 61/05);
- Закон о царинској тарифи (Сл. Гласник РС 62/05)

Поред наведених, царинска служба у свом раду и поступању користи и друга нормативна акта и то пре свега:

- **Закон о спољнотрговинском пословању (Објављен у "Сл. гласнику РС", бр. 101 од 21. новембра 2005.);**

- Закон о порезу на додату вредност (Објављен у "Сл. гласнику РС", бр. 84 од 24. јула 2004; 86/04, 61/05);
- Закон о девизном пословању (Објављен у "Сл. листу СРЈ", бр. 23 од 27. априла 2002; 34/02);
- Закон о општем управном поступку (Објављен у "Сл. листу СРЈ", бр. 33/97, 31/01);
- Закон о прекршајима (Објављен у "Сл. гласнику СРС", бр. 44/89 и "Сл. гласнику РС", бр. 21/90, 11/92, 6/93, 20/93, 53/93, 67/93, 28/94, 16/97, 37/97, 36/98, 44/98, 65/01, 55/04);
- Уредба о царински дозвољеном поступању са царинском робом, пуштању царинске робе и наплати царинског дуга (Објављена у "Сл. гласнику РС", бр. 127. од 23. децембра 2003; 20/04, 24/04, 63/04, 104/04, 44/05, 71/05, 76/05);
- Уредба о поступку са робом у промету са Републиком Црном Гором (Објављена у "Сл. гласнику РС", бр. 130 од 29. децембра 2003);
- Правилник о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларације и других образаца у царинском поступку (Објављен у "Сл. гласнику РС", бр. 129 од 29. децембра 2003; 53/04, 137/04, 11/05, 23/05, 65/05);
- Уредба о посебним условима за вршење промета робе са АП Косово и Метохија (Објављена у "Сл. гласнику РС", бр. 139 од 30. децембра 2004., 8/2005, 15/2005);
- Закон о спољној трговини наоружањем, војном опремом и робом двоструке намене (Објављен у "Сл. листу СЦГ", бр. 7/05 и 8/05);
- Правилник о обавезама царинских органа спољној трговини наоружањем, војном опремом и робом двоструке намене (Објављен у "Сл. гласнику РС", бр. 67/05);
- Правилник о обрасцу захтева за издавање дозволе. Обрасцу дозволе о другим обрасцима докумената који прате спољну трговину контролисаном робом (Објављен у "Службеном листу СЦГ", број 12/05);
- као и друге законске и подзаконске акте.

Мултилатералне активности су базиране на учешћу у раду Светске царинске организације. Управа царина Србије учествује у раду сталних комитета и поткомитета и прати конвенције које су донете под окриљем СЦО. СЦГ је потписница седам од укупно дванаест конвенција СЦО:

- Конвенције о хармонизованом систему назива и шифарских ознака робе;
- Царинске конвенције о привременом увозу амбалаже;
- Царинске конвенције о привременом увозу професионалне опреме;
- Царинске конвенције о олакшицама увоза робе за изложбе или употребу на изложбама, сајмовима, конгресима и сличним манифестацијама;
- Царинске конвенције о АТА карнетима за привремени увоз робе – АТА конвенција;
- Царинске конвенције о материјалу за разоноду помораца;
- Међународне конвенције о поједностављењу и усклађивању царинских поступака – Кјото Конвенција.;

Управа царина Србије сарађује и са Међународним удружењем друмских превозника и Европском економском комисијом Уједињених нација, ангажована је и на праћењу конвенција које су донете под покровитељством Уједињених нација:

- Царинска конвенција о међународном превозу робе на основу карнета TIR – TIR Конвенција;
- Царинска конвенција о контејнерима;
- Конвенција о олакшицама у туризму;

- Царинска конвенција о привременом увозу приватних друмских возила;
- Царинска конвенција о увозу комерцијалних друмских возила;
- Међународна конвенција о усклађивању граничних контрола робе (Женевска);
- Европска конвенција о царинском поступку са палетама које се користе у међународном транспорту;
- Царинска конвенција о привременом увозу излетничких пловила и ваздухоплова за приватну употребу;
- Конвенција о режиму пловидбе на Дунаву;
- Конвенција о уговору за међународни превоз робе друмом (ЦМР);
- Конвенција о мерама за забрану и спречавање недозвољеног увоза, извоза и преноса својине културних добара;
- Конвенција Уједињених нација против незаконитог промета опојних дрога и психотропних супстанци;
- Јединствена конвенција о опојним дрогама;
- Конвенција о психотропним супстанцама;
- Конвенција о међународном промету угрожених врста дивље фауне и флоре (CITES);
- Базелска конвенција о контроли прекограничног кретања опасних отпада и њиховој елиминацији;
- Конвенција о забрани производње, усавршавања, коришћења и стварања залиха хемијског оружја и његовом уништавању;
- Бечка конвенција (Монтреалски протокол) о супстанцама које оштећују озонски омотач;

Република Србија и Европска унија потписале су 31.03.2005.године Споразум о трговини текстилним производима између Републике Србије и Европске Заједнице, који се примењује од 01.07.2005.године.

Наша земља потписала је и споразуме о слободној трговини, који су у примени, са:

- Македонијом (примењује се од 07.10.1996.године);
- Руском федерацијом (примењује се од 28.08.2000.године);
- Босном и Херцеговином (примењује се од 01.06.2002.године);
- Бугарском (примењује се од 01.06.2004.године);
- Румунијом (примењује се од 01.07.2004.године);
- Хрватском (примењује се од 01.07.2004.године);
- Албанијом (примењује се од 01.08.2004.године) и
- Молдавијом (примењује се од 01.09.2004.године).

Билатерална међународна сарадња Царинска служба Републике Србије примењује 17 билатералних споразума о царинској сарадњи и то са Француском (1971.), Аустријом (1978.), Грчком (1983.), Кином (1989.), Немачком (1974.), Пољском (1967.), Сједињеним америчким држава (1990.), Македонијом (потписан 1996. године), Русијом (1996.), Бугарском (1997.), Румунијом (1998.), Републиком Чешком (1998.), Мађарском (1998.), Словачком (2001.), Босном и Херцеговином (2001.), Турском (2002.) и Италијом (2002.). Споразум о царинској сарадњи закључен је и са царинском службом Црне Горе, а са царинском УНМИК-а је потписан Протокол о размени информација.

Царинска служба Републике Србије је, поред споразума који се примењују, покренула иницијативу за закључивање нових и иновирање застарелих споразума. У том смислу, закључени су споразуми са царинским службама Ирана (јун 2005. године) и Хрватске (децембар 2005. године) који се налазе у процедури

ратификације. Парафирана су четири споразума, и то са: Украјином и словенијом (2002. године), Албанијом (13. маја 2005. године), и Пољском (20. маја 2005. године). Са Кипром, Грчком, Француском, Белорусијом и Молдавијом започет је поступак за закључење споразума.

За питања олакшања и убрзања прекограничног прелаза нарочито је значајан закључен Споразум између Савета министара Србије и Црне Горе и Владе Републике Бугарске о граничној контроли и поступку у железничком саобраћају, којим се установљава заједничка контрола граничних служби.

ПРАВНИ ПРОПИСИ У ОБЛАСТИ ВЕТЕРИНЕ

Унапређење и заштита здравља и добробити животиња, контрола ширења заразних болести и мера за спречавање појаве откривања, сузбијања и искорењивања заразних болести животиња и болести које се могу пренети на људе, ветеринарско-санитарна контрола и услови за производњу и промет животиња, производа животињског порекла и хране за животиње дефинише:

- Закон о ветеринарству (Објављен у "Сл.гласнику РС, број 91/2005);
- Закон о контроли квалитета пољопривредних прехранбених производа у спољнотрговинском промету (Објављен у "Сл. листу СРЈ", бр. 12/95 од 10. марта 1995; 28/96 и 59/98)

Управа за ветерину примењује и више међународних и билатералних споразума о ветеринарској сарадњи. Тренутно су на снази 15 међународних споразума са следећим државама: Албанија, Аргентина, Белорусијом, Бугарском, Либијом, Уругвај, Хрватском, Украјином, Македонијом, Монголијом, Румунијом, Руском Федерацијом, Турском, Кина и ЕЗ (из 1996.године).

Потписан је Споразум о начину вршења граничне контроле у заједничкој граничној станици Димитровград са Бугарском 15.04.2005.године;

Протокол о хармонизацији поступака и процедура приликом спољно трговинског промета роба које подлежу обавезној ветеринарско-санитарној и фитосанитарној контроли на граници државне заједнице Србије и Црне Горе потписан 29.04.2003. године.

ПРАВНИ ПРОПИСИ У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ БИЉА

Делокруг надлежности Управе за заштиту биља и начин здравствене контроле и прегледа биља, средстава за заштиту и исхрану биља, прикупљање података и стварање база података, дефинисани су и утврђени следећом законском регулативом:

- Закон о заштити биља (Објављен у "Сл. листу СРЈ", бр. 24 од 15. маја 1998; 26/98);
- Закон о семену (Објављен у "Сл. гласнику РС", бр. 45 од 31. маја 2005);
- Закон о садном материјалу (Објављен у "Сл. гласник РС" бр. 18/05);

- Закон о генетички модификованим организмима (Објављен у "Сл. листу СРЈ", бр. 21 од 11. маја 2001);
- Закон о контроли квалитета пољопривредних и прехранбених производа у спољно трговинском промету (Објављен у "Сл. листу СРЈ", бр. 12/95 од 10. марта 1995; 28/96 и 59/98) и пратећим подзаконским актима.

СЦГ је потписник Међународне конвенције о заштити биља.

На снази је осам билатералних споразума са следећим државама: Белорусијом, Бугарском, Украјином, Македонијом, Румунијом, Руском Федерацијом, Словачком и Молдавијом.

Протокол о хармонизацији поступака и процедура приликом спољно трговинског промета роба које подлежу обавезној ветеринарско-санитарној и фитосанитарној контроли на граници државне заједнице Србије и Црне Горе.

Потписани су споразуми са Босном и Херцеговином и Хрватском.

Потписан је Споразум Савета министара Србије и Црне Горе и Владе Републике Бугарске о граничној контроли и поступку у железничком саобраћају. Урађени су нацрти споразума са Албанијом и Украјином.

Завршени су нацрти Закона о заштити здравља биља, Закона о средствима за заштиту биља и Закона о средствима за исхрану биља.

ПРЕГЛЕД ПРАВНИХ ПРОПИСА ДРУГИХ СЛУЖБИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИНТЕГРИСАНО УПРАВЉАЊЕ ГРАНИЦОМ

- Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености ("Сл. гласник РС", бр. 71/03 и 84/04);
- Закон о условима за заснивање радног односа са страним држављанима;
- Закон о безбедности и здрављу на раду ("Сл. гласник РС", бр.101/05);
- Закон о заштити грађана СРЈ на раду у иностранству ("Сл. лист СРЈ", бр.24/98);
- Закон о заштити становништва од заразних болести ("Сл. гласник РС", бр. 125/2004);
- Закон о санитарном надзору ("Сл. гласник РС", бр. 125/2004);
- Међународни здравствени правилник ("Сл. лист СФРЈ", бр. 6/1977);
- Закон о здравственој заштити ("Сл. гласник РС", бр.107/2005);
- Закон о здравственој исправности животних намирница и предмета опште употребе ("Сл. листу СФРЈ", бр. 53/91, "Сл. листу СРЈ", бр. 24/94, 28/96, 37/02, "Сл. гласник РС" 79/05);
- Закон о производњи и промету опојних дрога ("Сл. лист СРЈ, бр. 46/96);
- Закон о супстанцама које се користе у недозвољеној производњи опојних дрога и психотропних супстанци ("Сл. гласник РС" бр. 107/2005).